

Fremsat den {FREMSAT} af fødevareministeren

Udkast af 16. Juli 2009

Forslag

til

Lov om ændring af lov om landbrugsejendomme

(Ophævelse af regler om husdyrhold og arealkrav, ophævelse af arealgrænse for erhvervelse og forpagtning, ændring af reglerne om bopælspligt og lempelse af reglerne om personers og selskabers erhvervelse)

§ 1

I lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 1202 af 9. oktober 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 3, ændres »§ 20, stk. 7« til: »§ 20, stk. 5«.

2. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Ved en medejer af en ejendom forstås en person eller et selskab, der ejer en andpart på 1/5 eller derover af en landbrugsejendom, eller en person, der er landmanden i et selskab efter lovens § 20.«

3. I § 4, stk. 1, indsættes efter »landbrug«: », skovbrug«.

4. § 6, stk. 1, nr. 2, affattes således:

»2) der foreligger landzonetilladelse til det pågældende formål efter lov om planlægning, og jorden inden 5 år skal anvendes til formålet. Ved parceller til helårs- eller fritidsboliger skal arealet af hver enkelt parcel dog være under 2 ha og udgøre en sammenhængende lod,«

5. I § 6, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nr.:

»3) arealet inden 5 år agtes anvendt til husdyrproduktion i bestående driftsbygninger eller til opførelse af nye bygninger til husdyrproduktion, og der foreligger tilladelse fra kommunen,«

Nr. 3-8 bliver herefter nr. 4-9.

6. I § 6, stk. 1, nr. 7, som bliver nr. 8, ændres »fond, jf. § 24, stk. 3,« til: »fond, forening eller anden juridisk person, jf. § 24, stk. 4,« og to steder »§ 24, stk. 4,« til: »§ 24, stk. 5,«

7. I § 7, stk. 3, indsættes efter »fond«: », forening eller anden juridisk person«, og »§ 6, stk. 1, nr. 7« ændres til: »§ 6, stk. 1, nr. 8«.

8. § 8 affattes således:

»§ 8. Pligten til fast bopæl ved erhvervelse af en landbrugsejendom, jf. §§ 12-15 og § 20, skal opfyldes af en erhverver i 10 år. Tilsvarende gælder ved erhvervelse af jord til supplerende af en landbrugsejendom, jf. § 29. Pligten skal opfyldes ved, at erhververen eller landmanden i et selskab efter lovens § 20 tager fast bopæl på den pågældende landbrugsejendom eller på en anden landbrugsejendom, som den pågældende eller dennes ægtefælle eller samlever er ejer eller medejer af. Boli- gen skal være hovedbopæl i skattemæssig forstand.

Stk. 2. Bopælspligten efter stk. 1 kan endvidere opfyldes ved, at en anden person end erhververen eller landmanden i et selskab efter lovens § 20 tager fast bopæl på ejendommen eller på en anden landbrugsejendom, som erhververen er ejer eller medejer af. Erhververen kan i så fald kun opholde sig på ejendommen, når dette sker i naturlig tilknytning til ejendommens drift.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om kravet om fast bopæl og om, hvornår en person kan betragtes som samlever.

Stk. 4. Ministeren kan dispensere fra stk. 1 og 2, når særlige forhold taler for det.«

9. § 8 a ophæves.

10. I § 10, *stk. 4*, ændres » eller en fond« til: », en fond, forening eller anden juridisk person«.

11. I § 10 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Ved opgørelsen af arealet efter *stk. 1* og *3* medregnes ikke de i § 12, *stk. 3*, anførte fradragarealer.«

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

12. I § 11 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte bestemmelser om uddannelseskrav i forbindelse med egentlig erhvervsmæssigt husdyrhold.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

13. § 11, *stk. 3*, ophæves.

14. § 12 affattes således:

»§ 12. En person kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom i landzone, hvis erhververen inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.

Stk. 2. Er erhververen i forvejen ejer eller medejer af en eller flere landbrugsejendomme, og det samlede areal af ejendommen og de i forvejen ejede eller medejede landbrugsejendomme overstiger 100 ha, kan erhvervelsen kun ske med tilladelse. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling, kan tilladelse til erhvervelsen kun meddeles, når særlige forhold taler for det.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter *stk. 2* medregnes ikke arealer, der er pålagt fredskovspligt, og arealer, der er helt uden jordbrugsmæssig værdi, herunder søarealer, strandbredder og lign. Der medregnes heller ikke arealer, hvor der ikke må tilføres gødning efter lovgivningen eller efter en aftale med en offentlig myndighed eller ejeren af et vandforsyningsanlæg, hvor aftalen har en varighed på mindst 20 år.«

15. § 13 affattes således:

»§ 13. Uanset bestemmelserne i § 12 kan en person, der ikke i forvejen er ejer eller medejer af en landbrugsejendom, erhverve adkomst på en landbrugsbedrift bestående af flere landbrugsejendomme i landzone, hvis

- 1) overdrageren har haft lovlig adkomst på alle landbrugsejendomme inden for bedriften, og
- 2) erhververen inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.«

16. § 15 affattes således:

»§ 15. Adkomst på en landbrugsejendom i landzone kan overdrages til ejerens ægtefælle, samlever, søskende, søskendebørn og svigerbørn eller til en person, der er beslægtet med ejeren i ret op eller nedstigende linje, hvis

- 1) overdrageren eller dennes ægtefælle har haft lovlig adkomst på den pågældende ejendom i mindst 8 år, og
- 2) erhververen inden 2 år efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.«

17. § 16, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Herudover kan en person erhverve adkomst på en anpart i en landbrugsejendom i landzone, hvis mindst en af anpartshaverne (herefter benævnt ankermanden) er ejer af en anpart på 1/5 eller derover af ejendommen og opfylder betingelserne for personlig erhvervelse i §§ 12-15.«

18. § 16, stk. 3, ophæves.

19. I § 17 ophæves stk. 1-4, og i stk. 5, som bliver stk. 1, indsættes efter »ministeren«: »for fødevarer, landbrug og fiskeri«.

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 1 og 2.

20. §§ 18 og 19 ophæves.

21. § 20 affattes således:

»§ 20. Et aktieselskab eller et anpartsselskab kan erhverve adkomst på og forblive ejer af en landbrugsejendom i landzone, hvor det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede landbrugsejendomme er under 30 ha, hvis en person (herefter benævnt landmanden i selskabet) har den bestemmende indflydelse i selskabet og ejer aktier eller anparter, der mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen.

Landmanden i selskabet skal

- 1) indtil selskabets erhvervelse af ejendommen have haft lovlig adkomst på denne, eller
- 2) opfylde betingelserne i §§ 12-15.

Stk. 2. Et aktieselskab eller et anpartsselskab kan erhverve adkomst på og forblive ejer af en landbrugsejendom i landzone, hvor det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede landbrugsejendomme er 30 ha eller derover, hvis landmanden i selskabet opfylder kravene i stk. 1 og varetager den daglige ledelse af ejendommens drift for selskabet.

Stk. 3. Landmanden i selskabet kan eje sine aktier eller anparter via et aktieselskab eller anpartsselskab, som vedkommende selv ejer fuldt ud.

Stk. 4. Selskabets vedtægter og aftaler mellem selskabets deltagere må ikke begrænse beføjelserne i selskabet for den person, der opfylder betingelserne i stk. 1.

Stk. 5. En landbrugsejendom, der ejes af et selskab efter reglerne i stk. 1 og 2, og en landbrugsejendom, der ejes personligt af landmanden i selskabet, betragtes i relation til lovens regler om samdrift, udstykning, sammenlægning, erhvervelse og bopælspligt som en landbrugsbedrift tilhørende samme ejer.

Stk. 6. Ved opgørelsen af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 3, anførte fradragarealer.

Stk. 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler for erhvervelse og drift af landbrug i selskabsform, herunder regler om afhændelse af aktier eller anparter, bopælspligt m.v.,

og om de beføjelser og opsigelsesvilkår m.v., der skal tilkomme den person, der opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 8. Ministeren kan desuden fastsætte regler for oplysnings- og indberetningspligt med henblik på kontrol og registrering mv. i forbindelse med aktie- og anpartsselskabers erhvervelse og besiddelse af landbrugsejendomme.

Stk. 9. Ministeren kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1 og 2, når særlige forhold taler for det.«

22. I § 21, nr. 3, ændres »§ 16, stk. 2 eller 3,« til: »§ 16, stk. 2, eller«, og § 21, nr. 4, udgår.

Nr. 5 bliver herefter nr. 4.

23. § 24 affattes således:

»§ 24. En fond, forening eller anden juridisk person, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan uden tilladelse erhverve og bevare adkomst på en landbrugsejendom i landzone med henblik på anvendelse til naturformål, hvis

- 1) erhververen har opnået forhåndsgodkendelse, jf. stk. 6,
- 2) landbrugsejendommen i dens helhed ligger inden for områder, der er fastsat efter reglerne i stk. 7, og
- 3) erhververen forpligter sig til
  - a) at anvende ejendommen i overensstemmelse med de generelle retningslinjer, der er fastlagt for den pågældende områdetype, jf. stk. 7,
  - b) at der sikres offentligheden adgang til ejendommens jorder, og
  - c) at afhænde ejendommen efter lovens regler, hvis den ikke længere anvendes i overensstemmelse med retningslinjerne mv., jf. litra a og b.

Stk. 2. En fond, forening eller juridisk person, der opfylder betingelserne i stk. 1, kan også uden tilladelse erhverve og bevare adkomst på et areal på 2 ha eller derover af en landbrugsejendom i landzone som en bygningsløs landbrugsejendom med henblik på anvendelse til naturformål, jf. § 10, stk. 4. På den bygningsløse landbrugsejendom skal der tinglyses deklaration om, at der ikke uden særlig tilladelse må opføres nye bygninger på ejendommen.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele tilladelse til, at en fond, forening eller juridisk person, der opfylder betingelserne i stk. 1, kan få tilladelse til at erhverve en landbrugsejendom, der ligger uden for de områder, der er fastsat efter reglerne i stk. 7. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinstillig, kan tilladelse til erhvervelsen kun meddeles, når særlige forhold taler for det.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan ministeren meddele tilladelse til, at en fond, forening eller anden juridisk person, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom i landzone eller en del af en landbrugsejendom i landzone til naturformål.

Stk. 5. En tilladelse efter stk. 3 og 4 skal normalt betinges af, at der på ejendommen tinglyses deklaration, der tager sigte på opfyldelse af formålet med erhvervelsen og indeholder vilkår om afhændelse i overensstemmelse med lovens regler, hvis betingelserne for erhvervelsen ikke overholdes. Der kan også stilles krav, der tager sigte på bevarelse af landskabelige værdier og naturværdier samt almene samfundsmæssige hensyn og lignende, og krav om, at der sikres offentligheden adgang til arealerne.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte

- 1) regler, hvorefter en fond, forening eller anden juridisk person, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan opnå en forhåndsgodkendelse til at erhverve adkomst på en landbrugsejendom eller en del af en landbrugsejendom,

- 2) regler om, at en forhåndsgodkendelse kan tilbagekaldes, samt
- 3) regler om oplysningspligt m.v.

Stk. 7. Ministeren kan desuden fastsætte regler om, at fonde, foreninger eller andre juridiske personer kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom eller en del af en landbrugsejendom uden tilladelse, hvis der er tale om arealer, der ligger i særlige naturområder, samt generelle retningslinjer for anvendelsen af de pågældende jorder.«

24. § 27 affattes således:

»§ 27. En person eller et selskab, der opfylder betingelserne i § 20, stk. 1 og 2, kan forpagte en landbrugsejendom i dens helhed for et tidsrum af højst 30 år.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dispensere fra stk. 1, når særlige forhold taler for det. Tilladelse til forpagtning for et længere tidsrum end 30 år kan dog ikke meddeles.«

25. § 28, *stk. 1, nr. 1 og 2*, affattes således:

- »1) forpagtningsforholdet vedrører jorder, eventuelt med bygninger, der indgår i samdrift med en anden landbrugsejendom,
- 2) forpagtningsforholdet alene omfatter vedvarende græsarealer og naturarealer, som benyttes til græsning,«

26. § 29 affattes således:

»§ 29. En landbrugsejendom eller et areal, der fraskilles en landbrugsejendom, kan sammenlægges med en anden landbrugsejendom ved erklæring fra en praktiserende landinspektør, hvis

- 1) ejendommens areal efter sammenlægningen ikke overstiger 200 ha, og
- 2) suppleringsjorden ligger inden for en luftlinjeafstand på 2 km for dyrkningsjorder, 5 km for vedvarende græsarealer og 10 km for fradragsarealer, jf. stk. 2, regnet fra ejendommens beboelsesbygning og ved bygningsløse ejendomme fra ejendommens hovedlod.

Stk. 2. Når en erhverver ved køb af suppleringsjord efter sammenlægningen vil være ejer eller medejer af mere end 100 ha, kan suppleringen kun ske med tilladelse, jf. dog § 33. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling, kan tilladelse til suppleringen kun meddeles, når særlige forhold taler for det.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 3, anførte fradragsarealer.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1, når særlige forhold taler for det.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om, at sammenlægning kan ske uden tilladelse i videre omfang end efter stk. 1.«

27. § 31 ophæves.

28. I § 32, *stk. 2*, ændres »hvor erhververen i § 31, stk. 1 eller 2, har indgået købsaftale« til: »hvor den primære erhverver har indgået købsaftale«.

29. § 32, *stk. 2, nr. 2*, affattes således:

- »2) opfylde de krav til en jordbrugsuddannelse, der fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri,«

30. I § 33, *stk. 1*, ændres »§§ 31 og 32« til: »§ 32« og »§ 12, stk. 5,« til: » § 12, stk. 3,«.

31. I § 33, *stk. 5*, ændres »§§ 31-33« til: »§§ 32 og 33«.

32. I § 34, stk. 2, ændres »Dansk Landbrug« til: »Landbrug & Fødevarer«.

33. § 44 ophæves.

34. § 50, stk. 1, nr. 1 og 2, affattes således:

- »1) overtræder § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1 og 3, § 10, stk. 1-4, § 11, § 12, stk. 1, §§ 13-16, § 20, stk. 1-4, § 23, stk. 1-3, § 24, stk. 1 og 2, § 26, stk. 1, § 27, § 28, stk. 1, § 29, stk. 1, § 40, stk. 1 og 2, eller § 42,
- 2) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse eller dispensation efter § 7, stk. 2-5, § 8, stk. 4, § 9, stk. 5, § 10, stk. 5, § 11, stk. 3, § 17, § 20, stk. 9, § 21, § 23, stk. 4, § 24, stk. 3, 6 og 7, § 27, stk. 2, § 28, stk. 2, § 29, stk. 4, eller § 30, stk. 2 og 3, eller«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Stk. 2. Loven har virkning for retshandler, der indgås den 1. juli 2010 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget fremsættes med henblik på ændring af lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 1202 af 9. oktober 2007 (L 2004 435): Folketingstidende 2003-04, sp. 4552, 10472, 10975, A 3946, A 4011, B 1380, C 685, L 2005 535: Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), sp. 349, 3058, 3779, 4202, A 114, A 142, B 222, B 509, C 375, L 2005 542: Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), sp. 680, 4391, 4848, A 3012, A 3063, B 994, C 615, L 2006 533: Folketingstidende 2005-2006, sp. 4825, 6812, 8198, A 5093, A 5110, B 1115, B 1634, C 821), og L 2007 509: Folketingstidende 2006-2007, sp. 6615, 7616, 7873, A 7809, A 7822, B 1449, C 979.

2. Baggrund for lovforslaget

Dansk landbrug står over for en række strukturelle problemer, som kan relateres til de rammebetingelser, der er givet for landbrugets ejendoms- og strukturforhold i landbrugsloven.

2.1. Konkurrenceevnen

I takt med nedbrydningen af handelsbarriererne og afskaffelsen af de produktionsrelaterede støtteordninger er dansk landbrug blevet udsat for en skærpet international konkurrence.

Der er i en række andre lande, som dansk landbrug er i umiddelbar konkurrence med, meget store og effektive landbrug, som ud over fordelene ved et lavere omkostningsniveau også kan drives i væsentligt større enheder, og dermed også nyder godt af ikke ubetydelige størrelsesøkonomiske fordele.

Denne konkurrencesituation betyder, at dansk landbrug alt andet lige vil miste konkurrencekraft, hvis der ikke gives mulighed for, at landbruget kan udnytte de størrelsesøkonomiske fordele på lige fod med landbruget i de konkurrerende lande.

Regeringens initiativ om Grøn Vækst indebærer bl.a. en række skærpede miljøkrav til landbruget. Dette vil være til gavn for miljøet, men samtidig indebære en række nødvendige begrænsninger i landbrugets produktionsmuligheder, ikke mindst i relation til den animalske produktion.

Hvis landbrugets produktions- og vækstmuligheder som valutaindtjenende erhverv skal opretholdes, er det derfor nødvendigt, at der etableres muligheder for, at produktionen kan opretholdes og udvikles på vilkår, der ikke er i konflikt med de ønskelige miljømål.

Dette kan ske ved en løsning, der baseres på en afkobling af den hidtidige binding mellem mark- og stalldriften, således at gyllen fra den animalske produktion ikke som udgangspunkt skal anvendes som gødning på bedriften, men i stedet kan anvendes til andre formål, herunder produktion af bioenergi. Dette vil samtidig muliggøre, at de store husdyrproduktionsenheder kan placeres mere hensigtsmæssigt i relation til både transport-, lugt- og nabogener, og i relation til de landskabelige hensyn.

Samtidig vil en afkobling af mark- og stalldriften mindske strukturpresset i retning af at etablere meget store jordbesiddelser, en udvikling, der i de senere år primært har været drevet af behovet for harmoniareal, idet der i stedet vil blive skabt en markeds-mæssig efterspørgsel efter alternative teknologier til gyllehåndtering og bortskaffelse, hvilket vil bidrage til at produktionsmodne disse teknologier.

Herved vil det umiddelbare kapitalkrav i forbindelse med etablering eller udvidelse af animalske produktioner mindskes, hvilket på sigt ligeledes vil kunne bidrage til at mindske landbrugets gældsbelastning og dermed forbedre erhvervets konkurrenceevne.

2.2. Finansieringen

Dansk landbrug har traditionelt været drevet i selveje, og selvejet har hidtil nydt en særlig beskyttelse i landbrugsloven.

Denne beskyttelse indebærer meget snævre grænser for, hvilken personkreds der kan investere i landbrugsbedrifter på mere end 30 hektar, ligesom muligheden for at erhverve bedrifter i selskabsform er meget begrænset. Landbruget har som erhvervsgren dermed ikke adgang til anden egenkapital end ejerkredsens personlige opsparing, herunder den eventuelle friværdis i ejendommene.

Konsekvensen af selvejet er imidlertid samtidig, at det enkelte landbrug tømmes for kapital ved hvert generationsskifte, hvorfor den nye ejer, i det omfang denne ikke selv råder over tilstrækkelig kapital, er nødsaget til at finansiere købet gennem en belåning af ejendommen.

Henset til, at de store produktionsejendomme sælges til beløb mellem 30 og 100 mio. kr. indebærer dette, at de nyetablerede unge landmænd allerede fra starten belastes med meget betydelige renteudgifter. Dansk landbrug er derfor det landbrug i EU, der opererer med langt den højeste gælds- og rentebyrde.

I en situation, hvor stigningen i ejendomspriserne synes at være standset, medfører dette dels, at en række igangværende landbrug vil have vanskeligt ved at rejse tilstrækkelig investeringskapital til de løbende reinvesteringer i produktionsapparatet, herunder også investeringer i forbedret miljøteknologi, dels at de kommende generationsskifter vil blive overordentligt svære at finansiere.

Produktionslandbruget drives allerede i dag i relativt store enheder, og det har vist sig i stigende grad vanskeligt at generationsskifte disse bedrifter som personligt ejede virksomheder. Det ses således allerede nu, at disse større ejendomme kun sjældent generationsskiftes uden for familiekredsen.

Det er derfor afgørende, at der i den nuværende økonomiske situation sker en udvidelse af adgangen til, at ikke-landmænd kan investere midler i landbrug, således at landbrugssektoren får mulighed for at få tilført langsigtet kapital fra andre finansieringskilder end den traditionelle lånefinansiering.

3. Gældende ret

Lov om landbrugsejendomme trådte i kraft den 1. september 2004, og loven er senere blevet ændret i 2006 og i 2007, jf. lovbekendtgørelse nr. 1202 af 9. oktober 2007.

Loven har til formål at 1) sikre en forsvarlig og flersidig anvendelse af landbrugsejendomme under hensyn til jordbrugsproduktion, natur, miljø og landskabelige værdier, 2) sikre en bæredygtig udvikling af jordbrugserhvervene og en forbedret konkurrenceevne i disse erhverv, 3) tilgodese bosætning og udvikling i landdistrikterne og 4) bevare selvejet som den overvejende besiddelses- og driftsform i jordbruget samt sikre det fornødne produktionsgrundlag for jordbrugserhvervene.

Nedenfor gøres kort rede for nogle af de gældende bestemmelser i loven, hvor der foretages ændringer.

1) Reglerne om husdyrhold og arealkrav

Hjemlen til at udstede regler om husdyrhold og arealkrav mv. findes i § 11, stk. 3, nr. 1-3, i landbrugsloven. I medfør af disse regler i landbrugsloven er der i bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav mv. fastsat regler om størrelse af husdyrbrug og regler om, hvor meget jord en landmand skal eje inden for sin bedrift.

Bekendtgørelsen indeholder regler om:

- Husdyrholdets størrelse på bedriftsniveau (grænsen på 750 dyreenheder)
- Krav til ejet areal inden for en bedrift (25 pct. for bedrifter under 120 dyreenheder og 30 pct. for bedrifter over 120 dyreenheder)
- Forbud mod ophævelse af landbrugspligt på ejendomme under 2 ha, hvis der fortsat skal være husdyrproduktion på ejendommen
- Forbud mod husdyrhold på en landbrugsejendom uden beboelsesbygning
- Regler om transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km

2) Reglerne om fast bopæl, uddannelse og egen drift

Ved erhvervelse af landbrugsejendomme gælder der et krav om fast bopæl, som skal opfyldes af en erhverver i 8 år efter erhvervelsen, jf. lovens § 8.. Hvis en erhverver ikke vil komme til at eje mere end 30 ha, kan bopælspligten også opfyldes ved, at en anden person tager fast bopæl på ejendommen.

Endvidere er der i lovens § 8 a et bopælskrav for den, der driver en landbrugsbedrift på 30 ha eller derover.

Der gælder desuden et uddannelseskrav og krav om egen drift ved erhvervelse af ejendomme på 30 ha eller derover.

3) Grænsen for hvad den enkelte landmand kan erhverve i fri handel

Ved erhvervelse af landbrugsejendomme i fri handel er der en regel i lovens § 12 om, at erhververen ikke efter erhvervelsen må være ejer af et samlet areal på mere end 400 ha. Denne arealgrænse gælder dog ikke, hvis erhververen højst vil blive ejer af 4 landbrugsejendomme.

Opgørelsen af, om en person overskrider grænserne på hhv. 400 ha eller 4 ejendomme, sker efter vægtede ejerandele, det såkaldte pro rata princip.

4) Reglerne om fortrinsstilling

Når en person, der er ejer af en eller flere landbrugsejendomme, erhverver yderligere en landbrugsejendom i fri handel, og det samlede areal af ejendommen og de i forvejen ejede eller medejede landbrugsejendomme overstiger 100 ha (bortset fra fradragsarealer), skal det undersøges, om der er ejere af nærliggende landbrugsejendomme, der ønsker at gøre fortrinsstilling gældende til køb af suppleringsjord, jf. lovens § 31. Det samme gælder ved køb af jord til suppleringsjord af en landbrugsejendom efter lovens § 29.

En ”hovedejendom”, som enten kan være den landbrugsejendom, hvor erhververen bor, eller den landbrugsejendom, hvor den væsentligste produktion foregår, kan dog altid suppleres op til 125 ha, ekskl. fradragsarealer, uden at naboer kan gøre krav på fortrinsstilling til suppleringsjord, dvs. uanset arealet af de øvrige ejendomme, som erhververen er ejer eller medejer af.

Den nabo, der ønsker fortrinsstilling, skal opfylde en række krav, og der kan kun gøres fortrinsstilling gældende op til et samlet areal på 70 ha.

5) Grænsen for hvad den enkelte landmand kan forpagte

Ved forpagtning til samdrift er der i lovens § 27 en regel om, at en person kan forpagte arealer, hvis vedkommende ikke driver mere end et samlet areal på 500 ha. Arealgrænsen gælder dog ikke, hvis erhververen højst driver arealer fra 5 landbrugsejendomme. Forpagteren kan dog altid forpagte 2 landbrugsejendomme, herunder dele af landbrugsejendomme, ud over, hvad vedkommende lovligt ejer.

6) Ophævelse af landbrugspligt på driftsbygninger

Efter de gældende regler kan der normalt ikke efter lovens § 7 meddeles tilladelse til ophævelse af landbrugspligten på arealer, der påtænkes fraskilt med bestående driftsbygninger til en fortsat jordbrugsmæssig anvendelse. Tilsvarende gælder, hvis landbrugspligten ønskes ophævet på arealer, der skal anvendes til opførelse af nye bygninger til jordbrugsproduktion, f.eks. staldbyggeri.

7) Selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme

Et aktie- eller anpartsselskab kan erhverve en landbrugsejendom efter reglerne i lovens § 20, hvis aktier eller anparter, der repræsenterer flertallet i selskabet og mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen, ejes af en person (landmanden i selskabet), der opfylder betingelserne for selv personligt at erhverve ejendommen.

Samtlige øvrige aktier eller anparter i selskabet skal ejes af personer, der er i familie med landmanden i selskabet. Ud over disse personer er det kun pensionskasser og livsforsikringselskaber, der må eje kapital i selskabet.

8) Godkendte fonde kan erhverve landbrugsjord

Godkendte fonde, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan uden tilladelse fra jordbrugskommissionen erhverve landbrugsjord til naturformål, jf. lovens § 24. Det er bl.a. en betingelse, at der sikres offentligheden adgang til ejendommens jorder.

4. Lovforslagets indhold

Landbrugsloven er løbende blevet justeret i takt med strukturudviklingen inden for erhvervet. I forhold til andre erhverv er landbrugserhvervet imidlertid stadigvæk underlagt begrænsninger i forhold til bl.a., hvor store landbrugene må være, og hvem der må eje et landbrug. Loven adskiller sig dermed i forhold til den generelle regulering af industri og anden fremstillingsvirksomhed. Reguleringen er ikke begrundet i samfundsmæssige hensyn, som f.eks. miljø, men primært ud fra et historisk ønske om at beskytte selvejet og modvirke koncentration af ejendomsretten til jorden.

En modernisering af landbrugsloven vil kunne bidrage til at skabe et mere vækstorienteret og konkurrencedygtigt landbrugserhverv. Dette skal ses i tæt sammenhæng med andre indsatsområder i Grøn Vækst, herunder særligt husdyrbrugenes mulighed for i stigende grad at udnytte husdyrgødning til energi, indsatsen for at reducere ammoniakbelastningen, vand- og naturplanerne samt i forhold til at sikre en reduktion af landbrugets udledning af drivhusgasser.

Med henblik på at sikre et landbrugserhverv i fortsat vækst og en normalisering af reguleringen af landbrugserhvervet i forhold til den generelle erhvervsregulering foreslås en modernisering af landbrugsloven med følgende forenklinger:

- 1) Ophævelse af de regler om husdyrhold og arealkrav, der er udstedt i medfør af landbrugsloven. Det drejer sig om reglerne om:
  - a) At der som udgangspunkt ikke inden for en bedrift må være mere end 750 dyreenheder.

En ophævelse af de størrelsesmæssige begrænsninger på bedriftsniveau vil give mulighed for etablering af større bedrifter under forudsætning af, at miljøreglerne er overholdt. Miljømæssigt vil det således ikke betyde noget at ophæve disse regler.

- b) At landmanden inden for sin bedrift skal eje en vis del af det areal, der efter miljøreglerne skal være til rådighed for udbringning af husdyrgødning (25 pct. af arealet for husdyrhold op til 120 dyreenheder og 30 pct. for dyreholdet over 120 dyreenheder).

Der er alene tale om en strukturegel, idet de miljømæssige forhold reguleres af miljøreglerne. En ophævelse af kravet om ejet areal vil derfor ikke bevirke nogen miljømæssige forringelser.

- c) At landbrugspligten ikke ved udstykning ned under grænsen på 2 ha, hvor landbrugspligten bortfalder, kan ophæves på landbrugsejendomme, hvor der fortsat skal være en husdyrproduktion.

Denne regel har alene haft til hensigt at forhindre omgåelse af reglerne om husdyrhold og arealkrav, der kun gælder for ejendomme med landbrugspligt. Når grænserne for besætningsstørrelse og kravet til ejet jord ophæves, er der ikke behov for denne regel.

- d) At der ikke må være husdyrhold på en landbrugsejendom uden en beboelsesbygning.

Baggrunden for denne regel er et ønske om, at der kun må være husdyrhold på en landbrugsejendom, der kan fungere som en selvstændig enhed, og dette indebærer, at ejendommen skal være forsynet med en beboelsesbygning. Når grænserne for besætningsstørrelse og kravet til ejet jord ophæves, og der dermed bliver mulighed for at etablere "jordløse" brug, er der ikke mere behov for at opretholde denne regel.

- e) At der gælder særlige regler for transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km.

Disse regler er overflødige, da forholdet reguleres af biproduktforordningen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum.

Med hensyn til ophævelse af reglerne om husdyrhold og arealkrav henvises til lovforslagets § 1, nr. 13.

- 2) Upersonlig bopælspligt ved alle erhvervelser og ophævelse af de øvrige personlige erhvervelsesbetingelser.

Med dette forslag udvides de gældende regler for bopælspligt ved erhvervelse af landbrugsejendomme under 30 ha til at gælde ved erhvervelse af alle landbrugsejendomme, hvorved det vil blive lettere at erhverve landbrugsejendomme.

Samtidig foreslås reglerne om uddannelseskraft og kravet om egen drift ophævet, hvilket vil udvide kredsen af personer, der kan erhverve landbrugsejendomme, jf. desuden forslaget om selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 8 og 14.

- 3) Ophævelse af grænsen på 400 ha eller 4 ejendomme for, hvor mange hektar eller antal landbrugsejendomme den enkelte landmand må eje, og ophævelse af afstandsgrænsen på 10 km ved erhvervelse i fri handel.

Med dette forslag vil der blive mulighed for bedre at kunne udnytte de størrelsesøkonomiske fordele.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 14.

- 4) Ophævelse af grænsen på 500 ha, som gælder ved forpagtning af jord til samdrift, ophævelse af uddannelseskrauet ved forpagtning over 70 ha, og ophævelse af afstandsgrænsen på 15 km.

Dette forslag skal ses i sammenhæng med forslaget om at ophæve begrænsningen på personers erhvervelse, idet det vil være ulogisk fortsat at have strukturbetingede begrænsninger i adgangen til at forpagte jord, hvis de tilsvarende begrænsninger på ejerskabet er ophævet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 24.

- 5) Ny mulighed for at kunne ophæve landbrugspligten på arealer med bestående driftsbygninger til husdyrproduktion eller på arealer, der skal anvendes til opførelse af bygninger til en husdyrproduktion.

Dette forslag vil give mulighed for, at alle selskaber – uanset landbrugslovens erhvervsregler – kan etablere sig med en jordløs animalsk produktion.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

- 6) Styrkelse af mulighederne for at tiltrække ny kapital.

For yderligere at styrke landbrugets muligheder for at tiltrække ny kapital foreslås det at lempe det eksisterende krav om, at landbrugsejendomme skal ejes som personlig ejendom. Det skal således fremover i højere grad end hidtil være muligt for landbrugsbedrifter – som det er tilfældet for andre virksomheder – at organisere sig i selskabsform eller erhverve landbrugsejendomme via et selskab, og dermed kunne tiltrække kapital fra f.eks. private investorer, pensionskasser mv.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 21.

- 7) Erhvervelse af landbrugsjord til naturformål

For at få etableret mere natur foreslås det, at foreninger og juridiske personer, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan erhverve landbrugsejendomme – eller dele af landbrugsejendomme – til naturformål, svarende til de gældende regler for fondes erhvervelse af landbrugsjorder.

Reglerne foreslås desuden udvidet til også at omfatte arealer, der ligger udenfor de udpegede naturområder mv.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, 10 og 23.

- 8) Reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord.

Der er igangsat en evaluering af reglerne om fortrinsstilling med henblik på en stillingtagen til, om effekten af disse regler har været tilfredsstillende, eller om reglerne bør ophæves. Dette vil eventuelt kunne bevirke en ændring af lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget indeholder ophævelse af en række begrænsninger, bl.a. vedrørende størrelse af den enkelte bedrift, afgrænsning af ejerkreds og krav om ejerskab af en vis andel af udbringningsarealet, og forslaget giver derfor et større råderum for dispositioner, der kan gennemføres uden tilladelse fra jordbrugskommissionerne.

Antallet af sager, hvor der er behov for at søge om dispensation hos jordbrugskommissionen, må derfor forventes at blive mindre end hidtil. Der vil fortsat være behov for jordbrugskommissionerne bl.a. også til at varetage opgaver med kontrol og tilsyn med overholdelse af reglerne i landbrugsloven.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget giver som nævnt et betydeligt større råderum, inden for hvilke den enkelte ejer kan disponere uden at skulle indhente forudgående tilladelse fra jordbrugskommissionen. Lovforslaget giver samtidig mulighed for en dynamisk strukturudvikling, der kan rumme både større og mere specialiserede bedrifter, ligesom lovforslaget giver en væsentlig større frihed end hidtil i valget af ejer- og dermed finansieringsform.

Lovforslaget vil medføre færre administrative byrder for erhvervet end efter den gældende lovgivning.

7. Miljømæssige konsekvenser

Landbrugsloven vedrører som udgangspunkt alene landbrugets struktur- og ejerforhold, og ændringerne i landbrugsloven, der alle udelukkende vedrører spørgsmål om adgangen til ejerskab af landbrugsjord, vil derfor ikke i sig selv have miljømæssige konsekvenser.

Miljøreguleringen i henhold til anden lovgivning, og herunder de eksisterende miljømæssigt betingede regler om regulering af udbringningen af husdyrgødning og øvrige dyrkningsmæssige forhold, berøres ikke af ændringerne i nærværende lovforslag.

En koncentration af husdyrholdet i større enheder vil dog kunne resultere i en større punktvis miljøbelastning, herunder i form af lugtgener, men etableringen af sådanne anlæg vil allerede i dag efter de i anden lovgivning gældende regler alene kunne ske efter en forudgående individuel VVM vurdering, i hvilken forbindelse der kan stilles konkrete vilkår bl.a. om forebyggende miljøforanstaltninger. Dette ændres ikke med det foreliggende lovforslag.

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

For borgerne vil regelændringerne betyde, at det vil være mindre ressourcekrævende at erhverve landbrugsejendomme, da der skal afgives færre oplysninger end hidtil i forbindelse med afgivelse af erklæring om overholdelsen af landbrugslovens regler.

9. Forholdet til EU-retten

Landbrugslovens bestemmelser om bopælspligten blev i 2007 ændret, således at bopælspligten for landbrugsejendomme under 30 ha kan opfyldes af erhververen selv eller af en anden person, der benytter ejendommen som helårsbeboelse, hvilket var en imødekommen af EF-Domstolens dom i sagen C370/05 (Festersen-dommen).

Nærværende forslag udvider det område, hvor erhververen ikke selv behøver at tage fast bopæl på en erhvervet landbrugsejendom, idet bopælspligten generelt ved personers erhvervelse af landbrugsejendomme også vil kunne opfyldes ved, at en anden person tager fast bopæl på den pågældende ejendom. Ændringen vil således ikke have konsekvenser i forhold til traktatens bestemmelser om det indre marked, hvorfor ændringerne ikke berører EU retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget er den 16. juli 2009 sendt i høring hos Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Beskæftigelsesministeriet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Gartneri, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Kvæg, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Danske Maskinstationer og entreprenører, Danske Regioner, Danske Svineproducenter, Dansk Skovforening, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, De Danske Skovdyrkerforeninger, Det Biovidenskabelige Fakultet, Det Danske Fjerkræraad, Hedeselskabet, Det Økologiske Råd, Fagligt Fælles Forbund, Finansministeriet, Foreningen af Biodynamisk Jordbrug, Foreningen af Vandværker i Danmark, Frie Bønder - Levende Land, Friluftsrådet, Indenrigs- og Socialministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Klima- og Energiministeriet, Kommunernes Landsforening (KL), Kødbranchens Fællesråd, LandboUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Lejernes Landsorganisation i

Danmark, Mejeriforeningen, Miljøministeriet, Naturrådet, Parcelhusejernes Landsforening, Politimesterforeningen, Realkreditrådet, Sammenslutningen af Danske Småøer, Skatteministeriet, Undervisningsministeriet, Økologisk Landsforening, Økonomi- og Erhvervsministeriet og samtlige jordbrugskommissioner.

Lovforslaget er endvidere offentliggjort på Høringsportalen på www.danmark.dk og på FødevarerErhvervs hjemmeside på www.ferv.fvm.dk.

11. Skematisk oversigt over konsekvenser af forslaget

	Positive konsekvenser/-mindre-udgifter	Negative konsekvenser/-merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Mindre udgifter for staten	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Mindre administration for staten	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Bedre mulighed for finansiering og for at udnytte størrelsesøkonomiske fordele	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lettere at etablere og udvide husdyrhold	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lettere at erhverve landbrugs-ejendomme	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede ændring af § 2 er en konsekvens af forslaget til ændring af lovens § 20, jf. bemærkningerne til nr. 21.

Til nr. 2

Den foreslåede definition på medejerskab til en landbrugsejendom erstatter den nuværende definition i lovens § 18, som foreslås ophævet. Med de foreslåede lempelser med hensyn til erhvervsbegrænsningerne er der ikke mere behov for så detaljerede regler om medejerskab. Der er dog stadig brug for medejerbegrebet i forbindelse med reglerne om bopælspligt, jf. bemærkningerne til nr. 8, og ved afgørelsen af, om reglerne om fortrinsstilling skal anvendes.

En person, der er landmanden i et selskab efter lovens § 20, betragtes også som medejer af den landbrugsejendom, som selskabet ejer.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring af § 4 skal give mulighed for, at også en skovejendom (med eller uden fredskovs-pligt) skal kunne noteres som en landbrugsejendom, hvis ejendommen er forsynet med en beboelsesbygning.

Når en ejendom er noteret som en landbrugsejendom, vil den efterfølgende kunne suppleres ved tilkøb af arealer fra nærliggende landbrugsejendomme, og ejeren af en sådan ejendom vil også kunne købe yderligere landbrugsejendomme.

Det vil blive præciseret i en vejledning, at notering kan ske ved anmodning herom til Kort- og Matrikelstyrelsen uden tilladelse fra jordbrugskommissionen.

Til nr. 4

Det foreslås, at reglen i lovens § 6, stk. 1, nr. 2, om ophævelse af landbrugspligt i situationer, hvor der foreligger landzonetilladelse, lempes, således at der ikke mere er noget krav om, at jorden skal anvendes til formål, der udelukker en senere jordbrugsmæssig anvendelse. Med forslaget vil det alene være afgørende, at der foreligger en landzonetilladelse efter lov om planlægning til det pågældende formål. Dette medfører, at landbrugspligten vil kunne ophæves uden tilladelse fra jordbrugskommissionen i videre omfang end hidtil.

Den hidtidige regel om, at parceller til helårs- og fritidsboliger skal være under 2 ha, foreslås opretholdt.

Til nr. 5

Efter de gældende regler i lovens § 6 vil der normalt ikke kunne meddeles tilladelse til udstykning og ophævelse af landbrugspligt på arealer med eksisterende driftsbygninger, der agtes anvendt til en fortsat jordbrugsmæssig anvendelse. Tilsvarende vil der heller ikke kunne meddeles tilladelse til udstykning og ophævelse af landbrugspligt på arealer, der agtes anvendt til opførelse af bygninger til en jordbrugsmæssig anvendelse.

For at lette mulighederne for, at selskaber kan etablere sig med en animalsk produktion, foreslås det at ændre § 6, således at der bliver mulighed for, at landbrugspligten kan ophæves på arealer, der skal anvendes til bygninger til en husdyrproduktion. Landbrugspligten skal tillige kunne ophæves på de arealer omkring bygningerne, der er nødvendige til den produktion, der foregår i bygningerne.

Når landbrugspligten er ophævet, vil enhver – dvs. også alle selskaber – kunne erhverve de pågældende arealer, eventuelt med eksisterende bygninger, med henblik på etablering af en animalsk produktion. Udstykningen af de pågældende arealer vil kræve tilladelse efter planloven (bekendtgørelse nr. 1027 af 20. oktober 2008 af lov om planlægning) og opførelse af eventuelle driftsbygninger vil også kræve tilladelse efter planloven.

På denne måde vil der blive givet mulighed for etablering af jordløse brug, hvor der ikke er nogen begrænsninger med hensyn til ejerskabet.

Harmonireglerne med hensyn til udbringning af gødningen skal fortsat være opfyldt – enten ved gylleaftaler med nabolandmænd eller ved afsætning af husdyrgødningen til et biogasanlæg, gyllesepareringsanlæg, afbrænding mv. Et selskab, der ikke opfylder betingelserne i landbrugslovens § 20 for erhvervelse af landbrugsejendomme, vil heller ikke opfylde betingelserne for at kunne forpagte landbrugsarealer.

Den animalske produktion på sådanne ejendomme uden landbrugspligt vil ikke være omfattet af de gældende regler om husdyrhold og arealkrav, som i øvrigt foreslås ophævet, jf. bemærkningerne til nr. 13.

Med dette forslag imødekommes ønsket om i videre omfang at åbne for selskaber i landbruget, uden at det vil være i strid med landbrugslovens grundlæggende principper om, hvem der må eje landbrugsejendomme. Selskaber vil således uden særlige krav kunne etablere sig i den animalske produktion, mens landmanden fortsat står som ejer af landbrugsjorder, eventuelt i en selskabskonstruktion.

Det er desuden en betingelse, at kommunen kan meddele en tilladelse efter planloven og ikke finder anledning til at nedlægge forbud mod etableringen efter reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lov nr. 1572 af 20. december 2006 med senere ændringer)

Forslaget skal ses i sammenhæng med de eksisterende regler om forpagtning, hvorefter det ikke kræver tilladelse efter landbrugsloven at leje avlsbygninger (driftsbygninger) på en landbrugsejendom til en fortsat animalsk produktion. Et selskab eller en person kan således uden videre leje f.eks. svinestalde til svineproduktion. Der er ikke noget krav om, at den person, der ejer landbrugsejendommen, ejer kapital i selskabet.

Efter de gældende regler er det tillige muligt at leje et areal fra en landbrugsejendom til opførelse af bygninger til en jordbrugsmæssig produktion, f.eks. en eller flere slagtesvinestalde, uden tilladelse efter land-

brugsloven. Ligesom ved leje af eksisterende driftsbygninger vil et selskab eller en person uden videre kunne opføre sådanne bygninger og etablere en animalsk produktion. Der er heller ikke i denne situation noget krav om, at den person, der ejer landbrugsejendommen, ejer kapital i selskabet.

Opførelse af sådanne bygninger på lejet grund vil også kræve tilladelse efter planloven, da der ikke er tale om byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende landbrugsejendom.

Til nr. 6

Dette forslag til ændring af lovens § 6 har sammenhæng med den foreslåede ændring af lovens § 24, jf. lovforslagets § 1, nr. 23, hvorefter ikke alene fonde, men også foreninger og andre juridiske personer (selskaber mv.), der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan købe landbrugsejendomme eller dele af landbrugsejendomme til naturformål, jf. bemærkningerne til nr. 23. Bestemmelsen i lovens § 6 omhandler de situationer, hvor der erhverves et areal, der er under 2 ha, og hvor landbrugspligten derfor ophæves.

Til nr. 7

Den foreslåede ændring af lovens § 7 sker som konsekvens af ændringen i lovforslagets § 1, nr. 23 af § 24 om fondes erhvervelse af landbrugsjord til natur, jf. bemærkningerne til nr. 23.

Til nr. 8

Det foreslås, at der i § 8 opretholdes den hidtidige regel om, at bopælspligten ved erhvervelse af en landbrugsejendom skal opfyldes ved, at erhververen tager fast bopæl på den erhvervede ejendom eller på en anden landbrugsejendom, som den pågældende eller dennes ægtefælle eller samlever er ejer eller medejer af. Samtidig præciseres, at bopælspligten også indtræder ved erhvervelse af jord til supplering af en landbrugsejendom.

Endvidere foreslås indført en generel regel for alle landbrugsejendomme om, at bopælspligten altid kan opfyldes ved, at en anden person end erhververen tager fast bopæl på ejendommen eller på en anden landbrugsejendom, som erhververen er ejer eller medejer af.

Der er således tale om en upersonlig bopælspligt, hvor kravet om fast bopæl altid kan opfyldes enten af erhververen selv eller af en anden person. Ansvar for, at bopælspligten er opfyldt, påhviler dog erhververen, selvom det er en anden person, der bor på ejendommen. Dette svarer i princippet til de gældende regler for de erhvervelser, hvor det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede og medejede landbrugsejendomme er under 30 ha.

Den foreslåede regel gælder både, når personer og selskaber efter lovens § 20 erhverver landbrugsejendomme. Pligten til fast bopæl gælder også ved supplering af en landbrugsejendom.

Ved pligten til at tage fast bopæl forstås, at ejendommen skal benyttes som helårsbolig, og at den, der opfylder bopælspligten, skal være tilmeldt folkeregistret som boende på ejendommen, således at denne tjener som hovedbopæl i skattemæssig forstand.

Bopælspligten ved erhvervelse og supplering foreslås at skulle være opfyldt i en periode på 10 år. Baggrunden for forslaget om denne udvidelse på 2 år i forhold til den tidligere 8 års periode er et ønske om at understøtte bosætningen på landet. Der indtræder også en ny bopælspligt ved erhvervelse af en anpart i en landbrugsejendom. Ved opgørelsen af, om bopælspligten er opfyldt i 10 år, medregnes kun det tidsrum, hvor ejendommen er beboet.

De hidtidige frister på hhv. 6 måneder og 2 år til at tage fast bopæl opretholdes uændret, jf. erhvervsreglerne i lovens §§ 12-15.

Der vil kunne dispenseres fra bopælspligten efter de hidtil gældende principper.

Til nr. 9

Driftsbopælspligten i lovens § 8 a, som hidtil ikke har været gældende for ejendomme under 30 ha, hvor der nu er en upersonlig bopælspligt, foreslås ophævet som konsekvens af, at der foreslås indført en upersonlig bopælspligt, som gælder generelt for alle ejendommen, uanset størrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 10

Dette forslag til ændring af lovens § 10 har, ligesom forslagene i nr. 6 og 7, sammenhæng med den foreslåede ændring af lovens § 24, jf. lovforslagets § 1, nr. 23, hvorefter ikke alene fonde, men også foreninger og andre juridiske personer (selskaber mv.), der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan købe landbrugsejendomme eller dele af landbrugsejendomme til naturformål, jf. bemærkningerne i nr. 23. Bestemmelsen i lovens § 10, stk. 4, giver mulighed for erhvervelse af en del af en landbrugsejendom på 2 ha eller derover som en bygningsløs landbrugsejendom.

Til nr. 11

Det foreslås, at der ved arealgrænsen på 200 ha i lovens § 10 ikke skal medregnes fradragsarealer, jf. § 12, stk. 3, således at der for denne arealgrænse gælder de samme regler som for de øvrige arealgrænser i loven, bortset fra arealgrænsen på 2 ha ved ophævelse af landbrugspligt.

Til nr. 12

Det foreslås, at ministeren kan fastsætte bestemmelser om uddannelse i forbindelse med egentlig erhvervsmæssigt husdyrhold, dvs. husdyrhold, der som udgangspunkt er på mere end 15 dyreenheder. Uddannelseskravet, der skal opfyldes af den person, der har ansvaret for pasningen af dyrene, forudsættes at svare til det nuværende grønne bevis eller til, at en person har praktisk erfaring med pasning og tilsyn af en større besætning af samme dyreart, som vedkommende skal have ansvaret for.

Der skal desuden være overgangsregler for eksisterende husdyrhold.

Til nr. 13

Hjemlen til at udstede regler om husdyrhold og arealkrav mv. i lovens § 11, stk. 3, nr. 1-3, foreslås ophævet.

I medfør af disse regler, der nu foreslås ophævet, er der udstedt bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav mv. Nedenfor gøres nærmere rede for, hvilke regler der således foreslås ophævet.

1) Husdyrholdets størrelse på bedriftsniveau - grænsen på 750 dyreenheder

Efter de gældende regler må der inden for en bedrift som udgangspunkt ikke være mere end 750 dyreenheder. Ægtefæller kan have hver sin bedrift med 750 dyreenheder.

Ændringen af landbrugsloven i 2006 lagde op til, at det skal være muligt at udvide til 950 dyreenheder på landbrugsbedrifter, der opfylder skærpede krav til dyrevelfærd. Bekendtgørelsen herom er dog ikke trådt i kraft på nuværende tidspunkt.

Der er i en række andre lande, som dansk landbrug er i umiddelbar konkurrence med, meget store og effektive landbrug, som ud over fordelene ved det lavere omkostningsniveau, også drives i væsentligt større enheder, og dermed har en størrelsesøkonomisk fordel og nyder godt af et lavere omkostningsniveau.

Denne konkurrence kan dansk landbrug kun tage op, hvis der gives mulighed for fuldt ud at udnytte de størrelsesøkonomiske fordele, herunder at kunne anvende den nyeste og mest effektive teknologi i produktionen.

Forslaget om at ophæve begrænsningen på bedriftsniveau skal desuden ses i sammenhæng med forslaget om, at selskaber i videre omfang kan etablere sig med jordløse brug uden landbrugspligt, hvorfor det vil være ulogisk med en begrænsning af husdyrholdets størrelse på bedriftsniveau.

Det vil fortsat være en betingelse for etablering af sådanne større bedrifter, at miljøreglerne er overholdt. Miljømæssigt vil det således ikke betyde noget at ophæve disse regler.

2) Krav til ejet areal inden for en bedrift (25 pct. for bedrifter under 120 dyreenheder og 30 pct. for bedrifter over 120 dyreenheder)

De gældende regler bestemmer, at der i forhold til dyreholdet på en bedrift skal ejes en vis del af den nødvendige jord til udbringning af husdyrgødningen (arealkravet). I dag skal landmanden således for de første 120 dyreenheder selv eje 25 pct. af det nødvendige harmoniareal, og for det antal dyreenheder, der overstiger 120 dyreenheder, 30 pct. af det nødvendige harmoniareal. Kravet til ejet areal blev lempet meget kraftigt ved ændringen af landbrugsloven i 2006, idet kravet til ejet jord indtil da skulle opfyldes på ejendomsniveau.

Den eneste mulige løsning, der åbner for såvel en forbedret indsats for vandmiljøet som for en fortsat konkurrencedygtig husdyrproduktion, er en afkobling af mark- og stalddriften, så den hidtidige binding mellem mark og stald ophæves. Herved muliggøres, at gyllen kan anvendes til andre formål, herunder biogas, ligesom det muliggøres, at de store husdyrproduktionsenheder kan placeres mere hensigtsmæssigt i forhold til transport-, lugt- og nabogener.

Denne model vil også have betydelige fordele i forhold til kommunernes fysiske planlægning. Kommunerne vil således have mulighed for at foretage en positiv udpegning af velegnede områder til placering af sådanne virksomheder.

En afkobling af mark og stald vil ligeledes mindske strukturpresset i retning af at etablere meget store jordbesiddelser, der i de senere år primært har været drevet af behov for harmoniareal. Samtidig vil en ophævelse af kravet om ejet areal mindske kapitalkravet i forbindelse med etablering eller udvidelse af husdyrproduktioner, hvilket på sigt vil reducere gældsbyrden og dermed forbedre landbrugets konkurrenceevne.

En afkobling vil ligeledes skabe et økonomisk incitament til udvikling og produktionsmodning af alternative teknologier til gyllehåndtering og –bortskaffelse. Sådanne teknologier skønnes i sig selv at have et ikke ubetydeligt eksportpotentiale.

Løsningen indebærer, at husdyrproduktionen, og her særligt svineproduktionen, vil kunne samles i egentlige produktionsenheder i klynger omkring fælles biogasanlæg eller lignende anlæg til gyllehåndtering. Disse produktionsanlæg vil til gengæld kunne placeres mere frit i forhold til jorden, hvilket vil kunne bidrage til at undgå mange af de nuværende miljø- og nabokonflikter. Ganske store arealer, der nu primært dyrkes med henblik på gyllebortskaffelse, vil på denne måde kunne frigøres til at indgå i andre produktionsammenhænge, det være sig specialafgrøder, økologi eller lignende.

Det bemærkes, at der alene er tale om strukturregler, idet de miljømæssige forhold reguleres af miljøreglerne. En ophævelse af kravet om ejet areal vil derfor ikke bevirke nogen miljømæssige forringelser.

3) Forbud mod ophævelse af landbrugspligt på ejendomme under 2 ha, hvis der fortsat skal være husdyrproduktion på ejendommen

Indtil 2006 var reglerne om husdyrhold og arealkrav udstedt i medfør af den landbrugslov, der var gældende før nyskrivningen af loven i 2004. Ved lovændringen i 2006 blev hjemlen til at udstede disse regler overført til landbrugsloven fra 2004, som kun omfatter ejendomme, der er noteret som landbrugsejendomme.

Der var derfor behov for at sikre imod omgåelse, herunder at man gennem nedstyknings og ophævelse af landbrugspligten kunne unddrage sig lovens regulering, herunder grænserne for besætningsstørrelse m.v., da disse regler alene gælder for landbrugsejendomme.

Når grænserne for besætningsstørrelse og kravet til ejet jord ophæves, er der ikke behov for denne regel, som derfor kan ophæves.

4) Forbud mod husdyrhold på en landbrugsejendom uden beboelsesbygning

Baggrunden for denne regel er et ønske om at opretholde ejendomme med husdyrhold som selvstændige enheder (byggekloster), som kan afhændes separat som selvstændige enheder til fortsat husdyrproduktion, f.eks. til en ung landmand som hans ejendom nr. 1, hvor bopælspligten kan opfyldes fra beboelsen på ejendommen.

Når grænserne for besætningsstørrelse og kravet til ejet jord ophæves, og der dermed bliver mulighed for at etablere jordløse brug, er der ikke mere behov for at opretholde denne regel.

5) Regler om transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km

Det fremgår af lovens § 11, stk. 3, nr. 3, at ministeren kan fastsætte regler om transport af husdyrgødning ud over en vejafstand af 10 km.

Af lovbemærkningerne til ændringen af landbrugsloven i 1994, hvor denne regel blev indsat, fremgår det, at baggrunden for denne regel er at sikre ”hensyntagen til husdyrsundhed og til natur og miljø”. Det anføres endvidere, at ”det er hensigten efter forhandling med miljøministeren at fastsætte regler, hvorefter transport af husdyrgødning ud over afstande på 10 km som hovedregel kun kan finde sted ved leveringsaftaler til biogasanlæg og lignende, eller hvor transporten finder sted med transportmidler, som ikke er til gene for den øvrige trafik, og som foregår under tilfredsstillende sikkerhedsmæssige, herunder veterinære, vilkår.”

Bemyndigelsen er anvendt til fastsættelse af reglen i § 18 i bekendtgørelsen om husdyrhold og arealkrav, hvoraf det fremgår af stk. 1, at ”transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km fra husdyrproduktionsanlægget skal foregå med lastbil eller et påhængskøretøj hertil”. Stk. 2 foreskriver, at flydende gødning under transporten skal opbevares i lukkede tanke, og at fast gødning skal overdækkes. Endelig følger det af stk. 3, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 også finder anvendelse på fraktioner af husdyrgødning, der stammer fra et gyllesepareringsanlæg.

For så vidt angår de veterinærfaglige hensyn, der skal tilgodeses med reglen, kan der stilles spørgsmålstejn ved det hensigtsmæssige i, at der i en strukturlov som landbrugsloven skal tages hensyn til veterinære krav. Disse hensyn varetages gennem veterinærlovgivningen.

Siden 2003 har de sundheds- og dyresundhedsmæssige bestemmelser om bl.a. transport, opbevaring, forarbejdning og anvendelse af animalske biprodukter således været at finde i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (Biproduktforordningen). Forordningen omfatter bl.a. ”gylle og indhold fra fordøjelseskanalen” (artikel 5), og af bilag II Kapitel II følger en række krav til transporten af biprodukterne. Det fremgår således, at biprodukterne skal transporteres i ”hermetisk lukket ny emballage eller tildækkede lækagesikre containere eller køretøjer”.

Det er derfor mest hensigtsmæssigt, at de veterinærfaglige aspekter af transport af gødning reguleres af biproduktforordningen.

Endelig bemærkes, at der er tale om en regel, som i praksis er uhyre vanskelig at kontrollere for jordbrugs-kommissionen.

Til nr. 14

Det foreslås, at de hidtidige erhvervsbetingelser i lovens § 12 vedrørende erhvervelse i fri handel ophæves og erstattes af en generel regel om, at alle personer kan erhverve landbrugsejendomme, hvis bopælspligten er opfyldt, jf. bemærkningerne til § 8 i forslaget § 1, nr. 8.

Herved bortfalder de hidtidige meget detaljerede erhvervsbegrænsninger ved erhvervelse i fri handel om areal, antal ejendomme, afstand, uddannelse, egen drift mv., idet alle vil kunne erhverve efter den foreslåede regel i § 12. Dette vil åbne mulighed for etablering af væsentligt større bedrifter end de i dag kendte. Hvorvidt en sådan mulighed også reelt vil føre til et væsentligt større antal meget store jordbesiddelser afhænger af flere faktorer, hvor vægten af den størrelsesøkonomiske fordel som drivkraft for en koncentration vil afhænge af den teknologiske udvikling inden for de enkelte produktionsgrene.

Reglerne om, hvornår ejere af nærliggende landbrugsejendomme kan gøre fortrinsstilling gældende forudsættes dog som udgangspunkt opretholdt uændret. Der foreslås derfor en regel i § 12 om, at hvis erhververen i forvejen er ejer eller medejer af en eller flere landbrugsejendomme, og det samlede areal af den erhvervede ejendom og de i forvejen medejede landbrugsejendomme overstiger 100 ha, kan erhvervelsen kun ske med tilladelse fra jordbrugskommissionen. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling, kan tilladelse til erhvervelsen normalt ikke meddeles. Dette svarer til den hidtidige regel i lovens § 32. Det bemærkes, at der er igangsat en evaluering af reglerne om

fortrinsstilling med henblik på en stillingtagen til, om effekten af disse regler har været tilfredsstillende, eller om reglerne bør ophæves. Dette vil eventuelt kunne bevirke en ændring af lovforslaget.

Der vil i særlige tilfælde kunne meddeles dispensation fra bopælspligten. En sådan dispensation vil skulle meddeles efter lovens § 8, hvorfor § 12 ikke indeholder nogen dispensationsregel.

Det forudsættes, at der som hidtil skal afgives erklæring om opfyldelse af landbrugslovens erhvervsbetingelser i forbindelse med tinglysning af adkomst på ejendommen.

Til nr. 15

De foreslåede ændringer af § 13 er en konsekvens af, at kravene om alder, uddannelse og egen drift foreslås ophævet ved erhvervelse i fri handel, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14.

Til nr. 16

Den foreslåede ændring af § 15 er en konsekvens af, at kravet om alder foreslås ophævet ved erhvervelse i fri handel, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14.

Det bemærkes, at reglen om, at overdrageren eller dennes ægtefælle skal have haft lovlig adkomst på den pågældende ejendom i mindst 8 år, opretholdes uændret, da denne regel ikke har sammenhæng med reglen om, hvor lang tid bopælspligten skal opfyldes ved erhvervelse af en landbrugsejendom. Tilsvarende gælder ved 8 års perioden i lovens § 14.

Til nr. 17 og 18

De foreslåede ændringer af § 16 er en konsekvens af, at der foreslås indført en generel upersonlig bopælspligt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8, og at der foreslås en ophævelse af de hidtidige erhvervsbetingelser, bortset fra bopælspligten, i § 12, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14. På baggrund af de foreslåede ændringer er der ikke behov for forskellige regler afhængig af erhvervsituationen.

I forslaget til ny § 16, stk. 2, fastsættes alene, at der ved anpartserhvervelse skal være en person (den såkaldte ankermand), der opfylder betingelserne i lovens §§ 12-15 for erhvervelse af den pågældende landbrugsejendom. Hvis ankermanden skal opfylde betingelserne i lovens § 12, skal det således undersøges, om der er nabolandmænd, der ønsker at gøre fortrinsstilling gældende, hvis ankermanden kommer til at blive ejer eller medejer af mere end 100 ha.

Til nr. 19

Forslaget til ændring af dispensationsreglerne i lovens § 17 er en konsekvens af, at kravene om alder, uddannelse og egen drift foreslås ophævet ved erhvervelse i fri handel, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14.

Til nr. 20

Med de foreslåede lempelser med hensyn til erhvervsbegrænsningerne, især med hensyn til selskabers erhvervelse efter lovens § 20, er der ikke mere behov for så detaljerede regler om medejerskab som i den gældende § 18. Der er dog stadig brug for medejerskabets betingelser i forbindelse med reglerne om bopælspligt, jf. bemærkningerne til nr. 8, og i forbindelse med reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord. Det foreslås derfor, at de meget detaljerede regler om medejerskab erstattes af en mere simpel definition i lovens § 2, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Det foreslås desuden, at de særlige regler i lovens § 19 om frikøbte ejendomme og familieejendomme ophæves, da disse regler, der udgør en undtagelsesregel vedrørende beregning af antal landbrugsejendomme i relation til landbrugslovens regler, ikke har nogen relevans længere, når loven ikke længere indeholder nogen antalsbegrænsninger.

Til nr. 21

Reglerne i landbrugslovens § 20 om selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme blev indført i loven i 1989. Ved denne ændring blev der lagt vægt på at sikre en ejerform, der lå nær ved det personlige selveje, idet landmanden skulle have den afgørende indflydelse på bedriften. Selskabsformen blev således betragtet som en alternativ finansieringsform, der kunne give landbrugserhvervet mulighed for at få tilført ansvarlig kapital, først og fremmest inden for familien, hvorved det ville blive lettere at gennemføre et generationsskifte.

Efter reglerne i landbrugsloven før lovændringen i 1999 kunne selskaber efter lovens § 20 erhverve landbrugsejendomme, hvis der var en "landmand" i selskabet, der ejede aktier eller anparter, der repræsenterede flertallet i selskabet og mindst udgjorde 10 pct. af selskabskapitalen, og som opfyldte betingelserne for personligt at kunne erhverve den eller de pågældende landbrugsejendomme. Herudover blev der ikke stillet krav vedrørende ejerskabet til de øvrige aktier eller anparter.

Før ændringen i 1999 var der således ikke nogen krav til de øvrige investorer, der kunne eje op til 90 pct. af selskabskapitalen, uden at de blev betragtet som medejere af den pågældende landbrugsejendom. En person kunne således være hovedinvestor med indtil 90 pct. af selskabskapitalen i flere § 20-selskaber, der erhvervede landbrugsejendomme, hvor en anden person "landmanden i selskabet" havde flertallet af stemmerne og opfyldte lovens erhvervelsesbetingelser.

I 1999 blev reglerne for selskabers erhvervelse strammet, således at de øvrige investorer skal være i familie med landmanden. Dog kan også pensionskasser og livsforsikringselskaber være investorer i landmandsselskaber efter lovens § 20. Samtidig blev definitionen på en medejer ændret, således at en person, der er investor i et § 20-selskab, også bliver betragtet som medejer af den pågældende ejendom, hvis vedkommende ejer mere end 1/5 af selskabskapitalen. Baggrunden for denne stramning var, at reglerne i visse situationer blev brugt til at "komme uden om" landbrugslovens generelle erhvervelsesregler, herunder f.eks. bopælskravet og reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord.

Der foreslås nu en ændring af landbrugslovens regler for selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme, hvorefter der ikke stilles nogen krav til investorerne i selskabet. Ved denne ændring vil reglerne for investorerne i princippet komme til at svare til reglerne, således som de var før lovændringen i 1999.

Med denne model vil det være en forudsætning, at der skal være en person (landmanden i selskabet), der har den bestemmende indflydelse i selskabet, jf. § 7, stk. 3, i selskabsloven (lov nr. 470 af 12. juni 2009), og som skal eje aktier eller anparter, som mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen. Herved fastholdes de hidtidige principper for selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme. Landmanden kan også eje sine aktier eller anparter via et selskab, hvor vedkommende selv ejer hele kapitalen.

Hvis selskabet ikke efter erhvervelsen vil være ejer af 30 ha eller derover, er det alene en betingelse, at pligten til at tage fast bopæl er opfyldt.

Hvis selskabet efter erhvervelsen vil være ejer af 30 ha eller derover, skal landmanden varetage den daglige ledelse af ejendommens drift for selskabet. Det er således bl.a. en betingelse, at landmanden i selskabet i kraft af sin bestemmende indflydelse varetager den daglige ledelse og træffer beslutninger om sædvanlige dispositioner, herunder om nyanskaffelser og investeringer af normal landbrugsmæssig karakter. Dette gælder dog ikke, når selskabet lovligt driver ejendommen ved bestyrer, eller ejendommen lovligt er bortforpagtet, f.eks. i situationer, hvor landmanden i selskabet har opfyldt de personlige erhvervelsesbetingelser om bopælskrav og egen drift.

Landmanden i selskabet skal opfylde betingelserne i lovens §§ 12-15 for personlig erhvervelse af den pågældende landbrugsejendom. Hvis der således er tale om, at landmanden skal opfylde betingelserne i lovens § 12 for erhvervelse i fri handel, skal det også undersøges, om der er naboer, der ønsker at gøre fortrinsstilling gældende, hvis landmanden i selskabet bliver ejer eller medejer af mere end 100 ha, jf. definitionen på medejerskab i lovens § 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 og bemærkningerne til nr. 2.

Der stilles derimod ikke nogen krav til de øvrige investorer, som heller ikke betragtes som medejere af den pågældende ejendom. Der vil således ikke være nogen begrænsning med hensyn til, hvem der kan eje kapital i disse landmandsselskaber. Et børsnoteret selskab vil f.eks. umiddelbart kunne være investor i et sådant

landmandsselskab, men selskabet vil næppe selv kunne erhverve landbrugsejendomme, da der ikke vil være én person, der ejer aktier eller anparter, som repræsenterer flertallet af stemmerne i selskabet, og som mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen. Men et børsnoteret selskab vil kunne oprette et nyt selskab, som skal erhverve den pågældende landbrugsejendom og indgå aftale med en anden person om, at vedkommende som landmand i selskabet skal eje 10 pct. af kapitalen og have den bestemmende indflydelse.

Der skal, som hidtil, ikke være noget til hinder for, at der i aktionær- eller anpartshaveroverenskomster aftales regler om, at de øvrige investorer har ret til at overtage landmandens aktier eller anparter, men landmanden skal i denne situation altid være sikret et varsel på mindst 12 måneder.

Reglerne om selskabers erhvervelse af landbrugsejendomme omfatter – som hidtil – også udenlandske aktie- eller anpartsselskaber med vedtægtsmæssigt hjemsted i andre lande inden for det Det Europæiske Fællesskab (EU) eller lande, der har tiltrådt aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). Det er – ligeledes som hidtil – en forudsætning, at selskaberne er registreret med en filial i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Det foreslås, at der – i modsætning til tidligere – i særlige situationer kan dispenseres fra kravet om, at der skal være en person, der har den bestemmende indflydelse og som ejer mindst 10 pct. af selskabskapitalen.

Det foreslås med hensyn til selskaber, at det fortsat skal være en betingelse for selskabers tinglysning af adkomst på en landbrugsejendom, at der skal afgives en særlig erklæring om opfyldelse af landbrugslovens regler. Det vil herved bl.a. være nødvendigt at kontrollere, om landmanden har den bestemmende indflydelse i selskabet. Et selskab vil således kun kunne få tinglyst adkomst på en landbrugsejendom, hvis det dokumenteres over for tinglysningen, at der er indsendt erklæring til FødevarerErhverv om erhvervelsen. Herved vil det være muligt at følge bedre med i, hvordan reglerne fungerer.

Ved afgivelse af erklæring skal det bl.a. fremgå, at landmanden ejer mindst 10 pct. af kapitalen og har den bestemmende indflydelse.

Til nr. 22

Den foreslåede ændring af § 21, nr. 3, er en konsekvens af ændringen af § 16 i lovforslagets § 1, nr.18.

Den foreslåede ophævelse af § 21, nr. 4, er en konsekvens af forslaget til ændring af lovens § 24, jf. lovforslagets § 1, nr. 23, hvorefter ikke alene fonde, men også foreninger og andre juridiske personer (selskaber mv.), der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan købe landbrugsejendomme eller dele af landbrugsejendomme til naturformål, jf. bemærkningerne til nr. 23.

Til nr. 23

Med forslaget til ændring af § 24 åbnes der mulighed for at ikke alene fonde, men også foreninger og andre juridiske personer (selskaber mv.), der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan købe landbrugsejendomme eller dele af landbrugsejendomme til naturformål.

De hidtidige regler for fondes erhvervelse af landbrugsejendomme og dele af landbrugsejendomme oprettholdes i princippet uændret. Dette sker dog i en udvidet form, hvor også foreninger og andre juridiske personer (selskaber mv.), der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan købe landbrugsarealer. Erhvervelsen skal ske efter de samme principper, som hidtil har været gældende for fonde, dvs. enten med forhåndsgodkendelse, og da kun arealer inden for særlige naturområder og med en betingelse om, at offentligheden skal sikres en adgang til arealerne, som svarer til den adgang, der gælder for offentligt ejede arealer, jf. reglerne i naturbeskyttelseslovens §§ 22-29 og tilhørende bekendtgørelser, jf. de tidligere regler herom. Hvis reglerne er opfyldt, kan erhvervelsen – som hidtil – ske uden tilladelse fra jordbrugskommissionen. Hvis reglerne ikke er opfyldt, kan erhvervelsen kun ske med en konkret tilladelse fra jordbrugskommissionen.

Med dette forslag gives der endvidere fonde, foreninger og andre juridiske personer mulighed for erhvervelse af arealer, der ligger uden for de særlige naturområder, dvs. deciderede landbrugsarealer. Erhvervelsen af sådanne arealer kan dog kun ske med tilladelse fra jordbrugskommissionen, og det er normalt en betingel-

se, at der ikke er naboer, der ønsker at gøre fortrinsstilling gældende til de pågældende arealer efter reglerne i lovens §§ 32 og 33. Baggrunden for forslaget om, at der kun kan gives tilladelse efter at have undersøgt, om der er naboer, der ønsker fortrinsstilling, er at sikre udvidelsesmulighederne for de mindre landbrugsbedrifter, inden et landbrugsareal overgår til naturformål.

Til nr. 24 og 25

Efter de gældende regler i landbrugslovens § 27, stk. 1, nr. 4, og § 28 kan en landmand forpagte en landbrugsejendom i dens helhed eller en del af en ejendom, hvis forpagteren ikke driver mere end et samlet areal på 500 ha, idet arealgrænsen dog ikke gælder, hvis forpagteren højst driver arealet fra 5 landbrugsejendomme. En landmand kan dog altid forpagte to ejendomme, eller arealer fra to ejendomme, ud over de ejendomme vedkommende selv måtte eje lovligt i henhold til landbrugslovens bestemmelser.

Den strukturpolitisk begrundede begrænsning i antallet af ejendomme, der kan forpagtes af en enkelt landbruger, hænger sammen med den generelle strukturpolitiske linje i landbrugsloven, hvor formålet har været og i et vist omfang fortsat er at modvirke en for stor koncentration i bedriftsstrukturen.

For at etablere mulighed for at udnytte de størrelsesøkonomiske fordele inden for den vegetabiliske produktion foreslås denne arealmæssige begrænsning ophævet i sin helhed.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at ophæve begrænsningen på, hvor stort et areal hhv. hvor mange ejendomme den enkelte landmand må eje, idet det ville være ulogisk fortsat at have strukturbetingsede begrænsninger i adgangen til at forpagte jord, hvis de tilsvarende begrænsninger på ejerskabet er ophævet. Lige som ved erhvervelse af landbrugsejendomme foreslås det, at der ikke skal gælde noget uddannelseskraft ved forpagtning.

Retsstillingen vil herefter være den, at en landmand eller et selskab, der opfylder betingelserne i lovens § 20, frit vil kunne forpagte et vilkårligt antal landbrugsejendomme.

Ligeledes vil en landmand eller et selskab, der opfylder betingelserne i lovens § 20, frit kunne forpagte et vilkårligt antal landbrugsarealer (dele af landbrugsejendomme) til samdrift med sine egne landbrugsejendomme.

En person eller et selskab, der ikke i forvejen er ejer eller forpagter af en landbrugsejendom i sin helhed, vil derimod ikke kunne forpagte dele af landbrugsejendomme.

Forslaget om, at personers og selskabers forpagtning af en hel landbrugsejendom kun skal være begrænset af en tidsperiode på højst 30 år, som svarer til den tidsbegrænsning, der efter udstykningsloven (bekendtgørelse nr. 494 af 13. juni 2003 af lov om udstykning og anden registrering i matriklen med senere ændringer) gælder for forpagtning af delarealer fra en ejendom, er en logisk konsekvens af de lempelige regler, der foreslås at gælde for personers og juridiske personers erhvervelse af landbrugsejendomme, jf. bemærkningerne til nr. 14 og 21. Det foreslås, at der – som hidtil – ikke kan gives tilladelse til forpagtning i et længere tidsrum end 30 år.

Den foreslåede ændring af § 28, stk. 1, nr. 1, om delforpagtning er en konsekvens af forslaget til ændring af lovens § 27.

Den foreslåede ændring af § 28, stk. 1, nr. 2, er en logisk konsekvens af, at afstandsgrænserne ved erhvervelse er bortfaldet.

Til nr. 26

Reglerne i lovens § 29 om supplerende af landbrugsejendomme foreslås i princippet opretholdt uændret, men med den justering, som følger af ændringen af lovens erhvervelsesregler. Det foreslås således, at der fortsat skal gælde en arealgrænse på 200 ha ved supplerende, og desuden fastholdes de hidtidige afstandsgrænser på hhv. 2 km for dyrkningsjorder, 5 km for vedværende græsarealer og 10 km for fradragsarealer.

Hvis disse grænser overholdes, vil suppleringen som hidtil kunne ske uden tilladelse fra jordbrugskommissionen på grundlag af en erklæring fra en praktiserende landinspektør.

Samtidig præciseres det i selve paragraffen, hvornår naboer kan gøre fortrinsstilling gældende.

Til nr. 27

Reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord foreslås i princippet opretholdt uændret, men på baggrund af forslaget om, at det direkte anføres i §§ 12, 24 og 29, hvornår der kan gøres fortrinsstilling gældende, foreslås som konsekvens heraf, at § 31 ophæves.

Det bemærkes, at der er igangsat en evaluering af reglerne om fortrinsstilling med henblik på en stillingtagen til, om effekten af disse regler har været tilfredsstillende eller om reglerne bør ophæves. Dette vil eventuelt kunne bevirke en ændring af lovforslaget.

Til nr. 28

Forslaget er en konsekvens af, at § 31 foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 27 og bemærkningerne til nr. 27.

Til nr. 29

Den foreslåede affattelse af § 32, stk. 2, nr. 2, er en konsekvens af, at uddannelseskravet ved erhvervelse er bortfaldet, hvorfor det er nødvendigt at fastlægge uddannelseskravet med hjemmel i § 32. Det forudsættes således, at de nuværende regler om fortrinsstilling fortsat skal gælde uændret i forhold til tidligere.

Til nr. 30

De foreslåede ændringer af § 33, stk. 1, er en konsekvens af forslaget om at ophæve § 31, jf. lovforslagets § 1, nr. 27, og en konsekvens af forslaget om ændring af lovens § 12, jf. lovforslagets § 1, nr. 14.

Til nr. 31

Den foreslåede ændring af § 33, stk. 5, er en konsekvens af forslaget om at ophæve § 31, jf. lovforslagets § 1, nr. 27.

Til nr. 32

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at Dansk Landbrug pr. juni 2009 er samlet med en række andre erhvervsorganisationer i Landbrug & Fødevarer.

Til nr. 33

Det foreslås, at lovens § 44 ophæves, idet denne bestemmelse ikke har nogen reel betydning, da de regionale jordkøbsnævne er offentlige myndigheder, som kan erhverve landbrugsejendomme og dele af landbrugs-ejendomme uden tilladelse, jf. lovens § 22.

Til nr. 34

Ændringerne i lovens straffebestemmelser er en konsekvens af de foreslåede lovændringer.

Til § 2

Loven foreslås at skulle træde i kraft den 1. juli 2010.

Samtidig foreslås, at loven skal have virkning for retshandler, der indgås efter lovens ikrafttræden. Dette bevirker, at personer, der har erhvervet en landbrugsejendom, inden ændringerne træder i kraft, kun skal opfylde bopælspligten i en periode på 8 år.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om landbrugsejendomme, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1202 af 9. oktober 2007, fore-
tages følgende ændringer:

Stk. 3. Ved en landbrugsbedrift forstås i denne lov en driftsenhed, der anvendes til jordbrugs-
mæssige formål, som for jordernes vedkom-
mende er fastsat i lov om drift af landbrugsjor-
der, og som drives af samme fysiske eller juri-
diske person, jf. dog § 20, stk. 7. Bedriften kan
bestå af en eller flere landbrugsejendomme,
arealer uden landbrugspligt samt tilforpagtede
arealer.

1. I § 2, *stk. 3*, ændres »§ 20, stk. 7« til: »§ 20,
stk. 5«.

2. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Ved en medejer af en ejendom forstås
en person eller et selskab, der ejer en andel på
1/5 eller derover af en landbrugsejendom, eller
en person, der er landmanden i et selskab efter
lovens § 20.«

§ 4. En ejendom kan på ejerens begæring no-
teres som en landbrugsejendom i matrikelregi-
stret, hvis ejendommen er på 2 ha eller derover
og ejendommen anvendes til landbrug, gartneri,
herunder blomstergartneri, frugtplantage, plan-
teskole eller lignende jordbrugsvirksomhed og
er forsynet med en beboelsesbygning.

3. I § 4, *stk. 1*, indsættes efter »landbrug«: «,
skovbrug«.

4. § 6, *stk. 1, nr. 2*, affattes således:

2) der foreligger landzonetilladelse til bebyg-
gelse m.v. efter lov om planlægning og jor-
den inden 5 år skal anvendes til formål, der
udelukker en senere anvendelse til jord-
brugsmæssige formål. Ved parceller til hel-
års- og fritidsboliger skal arealet af hver
enkelt parcel dog være under 2 ha og udgø-
re en sammenhængende lod,

»2) der foreligger landzonetilladelse til det på-
gældende formål efter lov om planlægning,
og jorden inden 5 år skal anvendes til for-
målet. Ved parceller til helårs- eller fritids-
boliger skal arealet af hver enkelt parcel
dog være under 2 ha og udgøre en sam-
menhængende lod,«

5. I § 6, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nr.:

»3) arealet inden 5 år agtes anvendt til husdyrproduktion i bestående driftsbygninger eller til opførelse af nye bygninger til husdyrproduktion, og der foreligger tilladelse fra kommunen,«

Nr. 3-8 bliver herefter nr. 4-9.

7) arealer, der er under 2 ha, ønskes erhvervet af en godkendt fond, jf. § 24, stk. 3, til naturformål af almen samfundsmæssig karakter, idet det er en betingelse,

- a) at arealet ligger inden for et område, der er fastlagt efter reglerne i § 24, stk. 4, og
- b) at der tinglyses deklaration, der tager sigte på bevarelse af landskabelige værdier og naturværdier samt almene samfundsmæssige hensyn el.lign., herunder bl.a., at der sikres offentligheden adgang til arealerne, samt at det sikres, at arealet på ny pålægges landbrugspligt, hvis det ikke længere anvendes i overensstemmelse med de generelle retningslinjer, jf. § 24, stk. 4, eller

Stk. 3. Ministeren kan meddele tilladelse til, at landbrugspligten ophæves på arealer under 2 ha, der ønskes erhvervet af en fond, jf. § 24, til naturformål af almen samfundsmæssig karakter. En tilladelse kan gøres betinget, jf. § 6, stk. 1, nr. 7, og § 7, stk. 5.

§ 8. Pligten til fast bopæl ved erhvervelse af en landbrugsejendom, jf. §§ 12-16, skal opfyldes af en erhverver i 8 år. Pligten skal opfyldes ved, at erhververen tager fast bopæl enten på den pågældende landbrugsejendom eller på en anden landbrugsejendom, som den pågældende eller den pågældendes ægtefælle eller samlever er ejer eller medejer af. Boligen skal være hovedbopæl i skattemæssig forstand.

6. I § 6, stk. 1, nr. 7, som bliver nr. 8, ændres »fond, jf. § 24, stk. 3,« til: »fond, forening eller anden juridisk person, jf. § 24, stk. 4,« og to steder »§ 24, stk. 4,« til: »§ 24, stk. 5,«

7. I § 7, stk. 3, indsættes efter »fond«: », forening eller anden juridisk person«, og »§ 6, stk. 1, nr. 7« ændres til: »§ 6, stk. 1, nr. 8«.

8. § 8 affattes således:

»§ 8. Pligten til fast bopæl ved erhvervelse af en landbrugsejendom, jf. §§ 12-15 og § 20, skal opfyldes af en erhverver i 10 år. Tilsvarende gælder ved erhvervelse af jord til supplering af en landbrugsejendom, jf. § 29. Pligten skal opfyldes ved, at erhververen eller landmanden i et selskab efter lovens § 20 tager fast bopæl på den pågældende landbrugsejendom eller på en anden landbrugsejendom, som den pågældende eller dennes ægtefælle eller samlever er ejer eller medejer af. Boligen skal være hovedbopæl

i skattemæssig forstand.

Stk. 2. Hvis det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede eller medejede landbrugsejendomme er under 30 ha, kan erhververen endvidere opfylde bopælspligten efter stk. 1 ved, at en anden person end erhververen tager fast bopæl på ejendommen eller en anden landbrugs-ejendom, som erhververen er ejer eller medejer af. Erhververen kan i så fald kun opholde sig på ejendommen, når dette sker i naturlig tilknytning til ejendommens drift.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 5, anførte fradragssarealer.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om kravet om fast bopæl og om, hvornår en person kan betragtes som samlever.

Stk. 5. Ministeren kan dispensere fra stk. 1 og 2, når særlige forhold taler for det. Medmindre særlige grunde taler imod det, skal det ved dispensationen stilles som betingelse, at erhververen kun opholder sig på ejendommen, når dette sker i naturlig tilknytning til ejendommens drift.

§ 8 a. Den, der som ejer eller forpagter driver en landbrugsbedrift, hvor det samlede areal er 30 ha eller derover, skal tage fast bopæl inden for sin eller sin ægtefælles eller samlevers landbrugsbedrift, jf. § 2, stk. 3.

Stk. 2. Den, der som bestyrer forestår driften af en landbrugsbedrift, hvor det samlede areal er 30 ha eller derover, skal tage fast bopæl inden for ejerens landbrugsbedrift, jf. § 2, stk. 3.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 5, anførte fradragssarealer.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dispensere fra stk. 1 og 2, når særlige forhold taler for det.

Stk. 2. Bopælspligten efter stk. 1 kan endvidere opfyldes ved, at en anden person end erhververen eller landmanden i et selskab efter lovens § 20 tager fast bopæl på ejendommen eller på en anden landbrugsejendom, som erhververen er ejer eller medejer af. Erhververen kan i så fald kun opholde sig på ejendommen, når dette sker i naturlig tilknytning til ejendommens drift.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om kravet om fast bopæl og om, hvornår en person kan betragtes som samlever.

Stk. 4. Ministeren kan dispensere fra stk. 1 og 2, når særlige forhold taler for det.«

9. § 8 a ophæves

Stk. 4. Der kan endvidere oprettes bygningsløse landbrugsejendomme på 2 ha eller derover, der erhverves af en offentlig myndighed, et vandforsyningsselskab eller en fond, jf. §§ 22-24. Oprettelse af en sådan bygningsløs landbrugsejendom kan ske ved erklæring fra en praktiserende landinspektør, hvis det godtgøres, at betingelserne i §§ 22-24 er opfyldt.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om

- 1) maksimum for dyrehold på den enkelte ejendom eller bedrift, herunder regler om særlige maksima for bedrifter, der opfylder visse krav til husdyrvelfærd og miljø,
- 2) krav til andel af egen jord for ejendomme og bedrifter med husdyrhold samt
- 3) transport af husdyrgødning ud over en vejafstand af 10 km fra produktionsanlægget.

§ 12. Adkomst på en landbrugsejendom i landzone, hvis areal er under 30 ha, kan erhverves af en person, hvis

- 1) erhververen er fyldt 18 år,
- 2) erhververen eller dennes børn under 18 år ikke inden erhvervelsen er ejer eller medejer, jf. § 18, af en landbrugsejendom, og
- 3) erhververen inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl på ejendommen, jf. § 8.

10. I § 10, *stk. 4*, ændres » eller en fond« til: », en fond, forening eller anden juridisk person«.

11. I § 10 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Ved opgørelsen af arealet efter *stk. 1* og *3* medregnes ikke de i § 12, *stk. 3*, anførte fradragsarealer.«

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

12. I § 11 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte bestemmelser om uddannelseskra v i forbindelse med egentlig erhvervsmæssigt husdyrhold.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

13. § 11, *stk. 3*, ophæves.

14. § 12 affattes således:

»**§ 12.** En person kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom i landzone, hvis erhververen inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.

Stk. 2. Adkomst på en landbrugsejendom i landzone, hvis areal er 30 ha eller derover, kan erhverves, hvis erhververen opfylder kravene i stk. 1 og

- 1) opfylder de krav til en jordbrugsuddannelse, der fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, og
- 2) selv driver ejendommen.

Stk. 3. Er erhververen eller dennes børn under 18 år i forvejen ejer eller medejer af en eller flere landbrugsejendomme, kan den pågældende erhverve adkomst på yderligere en landbrugsejendom i landzone, hvis

- 1) erhververen er fyldt 18 år,
- 2) erhververen har eller inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8,
- 3) erhververen opfylder kravet i stk. 2, nr. 1, om en jordbrugsuddannelse, hvis det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede eller medejede landbrugsejendomme er 30 ha eller derover,
- 4) erhververen selv driver ejendommen, hvis det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede eller medejede landbrugsejendomme er 30 ha eller derover,
- 5) alle de efter erhvervelsen ejede eller medejede landbrugsejendomme ligger inden for en luftlinjeafstand på 10 km fra beboelsesbygningen på den ejendom, hvor ejeren har eller tager fast bopæl eller på anden måde opfylder bopælspligten, jf. § 8, jf. dog stk. 4,
- 6) erhververen ikke efter erhvervelsen vil være ejer af et samlet areal på mere end 400 ha, idet arealgrænsen dog ikke gælder, hvis erhververen højst vil blive ejer af 4 landbrugsejendomme, jf. stk. 6 og 7, og
- 7) reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord, jf. §§ 31-33, er opfyldt, når erhververen efter erhvervelsen vil være ejer eller medejer af et areal på mere end 100 ha.

Stk. 4. Afstandsgrænsen gælder ikke ved erhvervelse af væksthushavterier og planteskoler, som drives med et erhvervsmæssigt sigte.

Stk. 5. Ved opgørelse af areal efter stk. 1-3 medregnes ikke arealer, der er pålagt fred-

Stk. 2. Er erhververen i forvejen ejer eller medejer af en eller flere landbrugsejendomme, og det samlede areal af ejendommen og de i forvejen ejede eller medejede landbrugsejendomme overstiger 100 ha, kan erhvervelsen kun ske med tilladelse. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling, kan tilladelse til erhvervelsen kun meddeles, når særlige forhold taler for det.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 2 medregnes ikke arealer, der er pålagt fred-

skovspligt, og arealer, der er helt uden jordbrugsmæssig værdi, herunder søarealer, strandbredder og lign. Der medregnes heller ikke arealer, hvor der ikke må tilføres gødning efter lovgivningen eller efter en aftale med en offentlig myndighed eller ejeren af et vandforsyningsanlæg, hvor aftalen har en varighed på mindst 20 år.

Stk. 6. Ved opgørelsen af, om en person er ejer af mere end 400 ha, jf. stk. 3, nr. 6, medregnes også arealer af landbrugsejendomme, hvor den pågældende ejer en anpart, jf. § 16, eller hvor den pågældende ejer kapital i et selskab, der ejer en landbrugsejendom, jf. §§ 20 og 21, idet der medregnes den del af ejendommens areal, der svarer til størrelsen af den pågældendes anpart eller del af selskabskapitalen, eventuelt ved en holdingkonstruktion. Hvis personen ejer aktier eller anparter, der repræsenterer flertallet af stemmerne i et selskab, der ejer en landbrugsejendom efter § 20, medregnes dog hele ejendommens areal, jf. § 20, stk. 7.

Stk. 7. Ved opgørelsen af, om en person ejer mere end 4 landbrugsejendomme, jf. stk. 3, nr. 6, medregnes også dele af landbrugsejendomme, hvor den pågældende ejer en anpart, jf. § 16, eller hvor den pågældende ejer kapital i et selskab, der ejer en landbrugsejendom, eventuelt i en holdingkonstruktion, jf. §§ 20 og 21. Størrelsen af disse dele af ejendomme medregnes efter tilsvarende retningslinjer som i stk. 6.

§ 13. Uanset bestemmelserne i § 12 kan en person, der ikke i forvejen er ejer eller medejer af en landbrugsejendom, erhverve adkomst på en landbrugsbedrift bestående af flere landbrugsejendomme i landzone, hvis

- 1) overdrageren har haft lovlig adkomst på alle landbrugsejendomme inden for bedriften,
- 2) erhververen er fyldt 18 år,
- 3) erhververen inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8,
- 4) erhververen opfylder kravet om en jordbrugsuddannelse, jf. § 12, stk. 2, nr. 1, og
- 5) erhververen selv driver ejendommene, jf. §

skovspligt, og arealer, der er helt uden jordbrugsmæssig værdi, herunder søarealer, strandbredder og lign. Der medregnes heller ikke arealer, hvor der ikke må tilføres gødning efter lovgivningen eller efter en aftale med en offentlig myndighed eller ejeren af et vandforsyningsanlæg, hvor aftalen har en varighed på mindst 20 år.«

15. § 13 affattes således:

»**§ 13.** Uanset bestemmelserne i § 12 kan en person, der ikke i forvejen er ejer eller medejer af en landbrugsejendom, erhverve adkomst på en landbrugsbedrift bestående af flere landbrugsejendomme i landzone, hvis

- 1) overdrageren har haft lovlig adkomst på alle landbrugsejendomme inden for bedriften, og
- 2) erhververen inden 6 måneder efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.«

12, stk. 2, nr. 2.

§ 15. Adkomst på en landbrugsejendom i landzone kan overdrages til ejerens ægtefælle, samlever, søskende, søskendebørn og svigerbørn eller til en person, der er beslægtet med ejeren i ret op- eller nedstigende linje, hvis

- 1) overdrageren eller dennes ægtefælle har haft lovlig adkomst på den pågældende ejendom i mindst 8 år,
- 2) erhververen er fyldt 18 år og
- 3) erhververen inden 2 år efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.

Stk. 2. Herudover kan en person erhverve adkomst på en anpart i en landbrugsejendom i landzone, hvis

- 1) erhvervelsen sker ved
  - a) arv,
  - b) overdragelse til overdragerens ægtefælle, samlever, søskende, søskendebørn og svigerbørn eller til en person, der er beslægtet med overdrageren i ret op- eller nedstigende linje, eller
  - c) overdragelse i fri handel, hvor ejerkredsen udgøres af erhververen, dennes ægtefælle, samlever, søskende, søskendebørn, svigerbørn, svigerforældre, forældres søskende eller beslægtede i ret op- eller nedstigende linje og erhververen opfylder betingelserne i § 12, stk. 3, nr. 6, og
- 2) mindst en af anpartshaverne er ejer af en anpart på 1/5 eller derover af ejendommen og opfylder betingelserne i §§ 12, 13, 14 eller 15.

Stk. 3. Bortset fra de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde kan to eller flere personer i forening erhverve adkomst på en landbrugsejendom, hvis

- 1) mindst en af anpartshaverne er ejer af en anpart på 1/5 eller derover af ejendommen og opfylder betingelserne i § 12,

16. § 15 affattes således:

»**§ 15.** Adkomst på en landbrugsejendom i landzone kan overdrages til ejerens ægtefælle, samlever, søskende, søskendebørn og svigerbørn eller til en person, der er beslægtet med ejeren i ret op- eller nedstigende linje, hvis

- 1) overdrageren eller dennes ægtefælle har haft lovlig adkomst på den pågældende ejendom i mindst 8 år, og
- 2) erhververen inden 2 år efter erhvervelsen opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8.«

17. § 16, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Herudover kan en person erhverve adkomst på en anpart i en landbrugsejendom i landzone, hvis mindst en af anpartshaverne (herefter benævnt ankermanden) er ejer af en anpart på 1/5 eller derover af ejendommen og opfylder betingelserne for personlig erhvervelse i §§ 12-15.«

18. § 16, stk. 3, ophæves.

- 2) hver enkelt af de øvrige anpartshavere inden 6 måneder efter erhvervelsen tager fast bopæl på den erhvervede landbrugsejendom eller på en anden ejendom, der ligger inden for en luftlinjeafstand på højst 10 km fra den erhvervede landbrugsejendom, idet bopælspligten skal opfyldes i mindst 8 år, jf. § 8, og
- 3) samtlige anpartshavere opfylder betingelserne i § 12, stk. 3, nr. 6.

§ 17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dispensere fra bestemmelserne i §§ 12-16, når særlige forhold taler for det, herunder i de i stk. 2-6 nævnte tilfælde.

Stk. 2. Ministeren kan dispensere fra uddannelseskra­vet i særlige tilfælde, hvor erhververen på grundlag af tidligere beskæftigelse eller anden uddannelse end den, der kræves i henhold til § 12, stk. 2, nr. 1, må antages at være kvalificeret til at forestå driften af den pågældende ejendom, eller hvor erhververen er under jordbrugsuddannelse og har gennemført en væsentlig del af denne.

Stk. 3. Ministeren kan endvidere dispensere fra uddannelseskra­vet, hvis det godtgøres, at ejendommen eller bedriften er af en sådan størrelse og beskaffenhed, at den kan give fuld beskæftigelse til mindst 2 personer, og erhververen forpligter sig til i en periode af mindst 4 år at have ansat en bestyrer, der opfylder nærmere angivne uddannelseskra­v.

Stk. 4. Ministeren kan dispensere fra afstandsgrænsen i § 12, stk. 3, nr. 5, i situationer, hvor erhververen i forvejen er lovlig ejer eller medejer af landbrugsejendomme, der ligger mere end 10 km fra hinanden, når særlige forhold taler for det.

§ 18. Ejer en person alene eller sammen med sine børn under 18 år en anpart på 1/5 eller derover af en landbrugsejendom, anses vedkommende for at være medejer af den pågældende landbrugsejendom.

Stk. 2. Ejer en person alene eller sammen med sine børn under 18 år en anpart på 1/5 eller derover af kapitalen i et selskab m.v., der ejer en landbrugsejendom, jf. §§ 20 og 21, eller ejer en

19. I § 17 ophæves stk. 1-4.

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 1 og 2.

20. §§ 18 og 19 ophæves.

person aktier eller anparter, der repræsenterer flertallet af stemmerne i et selskab, der ejer en landbrugsejendom, jf. § 20, anses vedkommende for at være medejer af den pågældende landbrugsejendom.

Stk. 3. En person, der ejer aktier eller anparter i et selskab, der ejer aktier eller anparter i et selskab, der ejer en landbrugsejendom i en holdingkonstruktion, jf. § 20, stk. 3, anses ligeledes for at være medejer af den pågældende landbrugsejendom, hvis selskabet ejer 1/5 eller derover af kapitalen i det selskab, der ejer landbrugsejendommen, eller ejer aktier eller anparter, der repræsenterer flertallet af stemmerne i et selskab, der ejer en landbrugsejendom, jf. § 20.

Stk. 4. Hvis der i selskaber, der ejer en landbrugsejendom, jf. §§ 20 og 21, indgår flere selskaber i ejer kæden, anses en person, der ejer aktier eller anparter i sådanne selskaber, som medejer af ejendommen uanset størrelsen af vedkommendes kapitalandel.

Stk. 5. En person anses også for at være medejer af en landbrugsejendom, hvis vedkommendes børn under 18 år alene ejer en anpart på 1/5 eller derover af en landbrugsejendom som nævnt i stk. 1 eller alene ejer aktier eller anparter i et selskab som nævnt i stk. 2-4.

§ 19. Ved beregning af antal landbrugsejendomme i § 12, stk. 3, nr. 6, ses der bort fra landbrugsejendomme, for hvilke der i tingbogen er foretaget notering i henhold til § 11, stk. 1, sidste pkt., i lov nr. 291 af 31. marts 1949 om landbrugsejendomme om, at ejendommen er frikøbt, eller notering i henhold til § 17, stk. 3, i lov nr. 114 af 4. april 1967 om landbrugsejendomme om, at ejendommen er en familieejendom.

Stk. 2. Noteringen i henhold til § 17, stk. 3, i lov nr. 114 af 4. april 1967 om landbrugsejendomme skal slettes ved ejerskifte, medmindre erhvervelsen sker som anført i nævnte lovs § 17, stk. 1, eller erhververen dokumenterer at være beslægtet eller besvogret med overdragelsen som anført i nævnte lovs § 17, stk. 2. Noteringen skal tillige slettes, hvis ejendommens tilliggende forøges efter 1. januar 1965.

§ 20. Et aktieselskab eller et anpartsselskab kan erhverve adkomst på og forblive ejer af en landbrugsejendom i landzone, hvis

- 1) aktier eller anparter, der repræsenterer flertallet af stemmerne i selskabet og mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen, ejes af en person, der
  - a) indtil selskabets erhvervelse af ejendommen har haft lovlig adkomst på denne eller
  - b) opfylder betingelserne for personlig erhvervelse af ejendommen, jf. §§ 12-15 og 17, dog således, at et eventuelt krav om selv at drive ejendommen overgår til selskabet,
- 2) samtlige øvrige aktier eller anparter ejes af personer, der er den i nr. 1 nævnte persons ægtefælle, samlever, søskende, søskendebørn, svigerbørn, svigerforældre, forældres søskende eller beslægtede i ret op- eller nedstigende linje, eller af pensionskasser og livsforsikringsselskaber og
- 3) de i nr. 2 nævnte personer opfylder betingelserne i § 12, stk. 3, nr. 6.

Stk. 2. Et selskab, der har erhvervet en landbrugsejendom efter reglerne i § 20 i lov om landbrugsejendomme som affattet i henholdsvis lovbekendtgørelse nr. 504 af 17. juli 1989 og lovbekendtgørelse nr. 769 af 24. august 1994, kan erhverve yderligere landbrugsejendomme, hvis betingelserne i stk. 1, nr. 1, og stk. 5 er opfyldt. Det er endvidere en betingelse, at de personer, der ejer kapital i selskabet, eventuelt i en selskabskonstruktion, jf. § 18, opfylder betingelserne i § 12, stk. 3, nr. 6.

Stk. 3. De i stk. 1, nr. 1, nævnte aktier eller

21. § 20 affattes således:

»§ 20. Et aktieselskab eller et anpartsselskab kan erhverve adkomst på og forblive ejer af en landbrugsejendom i landzone, hvor det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede landbrugsejendomme er under 30 ha, hvis en person (herafter benævnt landmanden i selskabet) har den bestemmende indflydelse i selskabet og ejer aktier eller anparter, der mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen. Landmanden i selskabet skal

- 1) indtil selskabets erhvervelse af ejendommen have haft lovlig adkomst på denne, eller
- 2) opfylde betingelserne i §§ 12-15.

Stk. 2. Et aktieselskab eller et anpartsselskab kan erhverve adkomst på og forblive ejer af en landbrugsejendom i landzone, hvor det samlede areal af de efter erhvervelsen ejede landbrugsejendomme er 30 ha eller derover, hvis landmanden i selskabet opfylder kravene i stk. 1 og varetager den daglige ledelse af ejendommens drift for selskabet.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte aktier eller anparter

anparter kan ejes af et aktieselskab eller anpartsselskab, der fuldt ud ejes af den person, der opfylder bestemmelserne i stk. 1, nr. 1, litra a eller b. De i stk. 1, nr. 2, nævnte aktier eller anparter kan helt eller delvis ejes af et eller flere aktieselskaber eller anpartsselskaber, der fuldt ud ejes af personer, der opfylder bestemmelserne i stk. 1, nr. 2 og 3.

Stk. 4. For aktieselskabers vedkommende skal alle aktier noteres på navn.

Stk. 5. Selskabets vedtægter og aftaler mellem selskabets deltagere, herunder aftaler med andre selskaber, jf. stk. 3, må ikke begrænse beføjelserne i selskabet for den person, der opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1, litra a eller b.

Stk. 6. Hvis et selskab ikke længere opfylder betingelserne i stk. 1 og 2, jf. stk. 3, skal selskabet afhænde ejendommen inden 6 måneder, medmindre der opnås dispensation efter stk. 10, jf. § 41, stk. 2.

Stk. 7. En landbrugsejendom, der ejes af et selskab efter reglerne i § 20, og en landbrugsejendom, der ejes personligt af den person, der besidder stemmeflertallet, betragtes i relation til lovens regler om samdrift, forpagtning, udstykning, sammenlægning og erhvervelse som en landbrugsbedrift tilhørende samme ejer.

Stk. 8. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler for udøvelse af landbrug i selskabsform, herunder regler om afhændelse af aktier eller anparter, bopælspligt m.v., og om de beføjelser og opsigelsesvilkår m.v., der skal tilkomme den person, der opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1, litra a eller b.

Stk. 9. Ministeren kan desuden fastsætte nærmere regler for oplysnings- og indberetningspligt med henblik på kontrol og registrering m.v. i forbindelse med aktie- og anpartsselskabers erhvervelse og besiddelse af land-

kan ejes af et aktieselskab eller anpartsselskab, der fuldt ud ejes af den person, der opfylder bestemmelserne i stk. 1.

Stk. 4. Selskabets vedtægter og aftaler mellem selskabets deltagere må ikke begrænse beføjelserne i selskabet for den person, der opfylder betingelserne i stk. 1.

Stk. 5. En landbrugsejendom, der ejes af et selskab efter reglerne i stk. 1 og 2, og en landbrugsejendom, der ejes personligt af landmanden i selskabet, betragtes i relation til lovens regler om samdrift, udstykning, sammenlægning, erhvervelse og bopælspligt som en landbrugsbedrift tilhørende samme ejer.

Stk. 6. Ved opgørelsen af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 3, anførte fradragsarealer.

Stk. 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler for erhvervelse og drift af landbrug i selskabsform, herunder regler om afhændelse af aktier eller anparter, bopælspligt m.v., og om de beføjelser og opsigelsesvilkår m.v., der skal tilkomme den person, der opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 8. Ministeren kan desuden fastsætte regler for oplysnings- og indberetningspligt med henblik på kontrol og registrering mv. i forbindelse med aktie- og anpartsselskabers erhvervelse og besiddelse af landbrugsejendomme.

brugsejendomme.

Stk. 10. Ministeren kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 1, nr. 2 og 3, når særlige forhold taler for det.

§ 21. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele tilladelse til, at en juridisk person i andre end de i §§ 20 og 22-24 omhandlede tilfælde kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom i landzone, hvis

- 1) erhvervelsen sker med henblik på jordens anvendelse til forsøgs-, forsknings-, eller forædlingsvirksomhed,
- 2) erhvervelsen omhandler væksthushavenerier eller planteskoler, der drives med et erhvervsmæssigt sigte,
- 3) erhververen er et selskab, hvis deltagere opfylder betingelserne i § 16, stk. 2 eller 3,
- 4) erhververen er en forening, institution m.v., der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, eller
- 5) særlige forhold i øvrigt taler for det.

§ 24. En fond, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan uden tilladelse erhverve og bevare adkomst på en landbrugsejendom i landzone med henblik på anvendelse til naturformål, hvis

- 1) fonden har opnået forhåndsgodkendelse, jf. stk. 3,
- 2) landbrugsejendommen i dens helhed ligger inden for områder, der er fastlagt efter reglerne i stk. 4, og
- 3) fonden forpligter sig til
  - a) at anvende ejendommen i overensstemmelse med de generelle retningslinjer, der er fastlagt for den pågældende områdetype, jf. stk. 4,
  - b) at der sikres offentligheden adgang til ejendommens jorder, og
  - c) at afhænde ejendommen efter lovens regler, hvis den ikke længere anvendes i overensstemmelse med retningslinjerne m.v., jf. litra a og b.

Stk. 2. En fond, der opfylder betingelserne i

Stk. 9. Ministeren kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 1 og 2, når særlige forhold taler for det.«

22. I § 21, nr. 3, ændres »§ 16, stk. 2 eller 3,« til: »§ 16, stk. 2, eller«, og § 21, nr. 4, udgår.

Nr. 5 bliver herefter nr. 4.

23. § 24 affattes således:

»§ 24. En fond, forening eller anden juridisk person, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan uden tilladelse erhverve og bevare adkomst på en landbrugsejendom i landzone med henblik på anvendelse til naturformål, hvis

- 1) erhververen har opnået forhåndsgodkendelse, jf. stk. 3,
- 2) landbrugsejendommen i dens helhed ligger inden for områder, der er fastsat efter reglerne i stk. 4, og
- 3) erhververen forpligter sig til
  - a) at anvende ejendommen i overensstemmelse med de generelle retningslinjer, der er fastlagt for den pågældende områdetype, jf. stk. 5,
  - b) at der sikres offentligheden adgang til ejendommens jorder, og
  - c) at afhænde ejendommen efter lovens regler, hvis den ikke længere anvendes i overensstemmelse med retningslinjerne mv., jf. litra a og b.

Stk. 2. En fond, forening eller juridisk person,

stk. 1, kan også uden tilladelse erhverve og bevare adkomst på et areal på 2 ha eller derover af en landbrugsejendom i landzone som en bygningsløs landbrugsejendom med henblik på anvendelse til naturformål, jf. § 10, stk. 4. På den bygningsløse landbrugsejendom skal der tinglyses deklaration om, at der ikke uden særlig tilladelse må opføres nye bygninger på ejendommen.

Stk. 5. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan ministeren meddele tilladelse til, at en fond, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom i landzone eller en del af en landbrugsejendom i landzone til naturformål.

Stk. 6. En tilladelse efter stk. 5 skal normalt betinges af, at der på ejendommen tinglyses deklaration, der tager sigte på opfyldelse af formålet med erhvervelsen og indeholder vilkår om afhændelse i overensstemmelse med lovens regler, hvis betingelserne for erhvervelsen ikke overholdes. Der kan også stilles krav, der tager sigte på bevarelse af landskabelige værdier og naturværdier samt almene samfundsmæssige hensyn og lign., og krav om, at der sikres offentligheden adgang til arealerne.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler, hvorefter en fond, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan opnå en forhåndsgodkendelse til at erhverve adkomst på en landbrugsejendom eller en del af en landbrugsejendom, regler om, at en forhåndsgodkendelse kan tilbagekaldes, samt regler om sådanne fondes

der opfylder betingelserne i stk. 1, kan også uden tilladelse erhverve og bevare adkomst på et areal på 2 ha eller derover af en landbrugsejendom i landzone som en bygningsløs landbrugsejendom med henblik på anvendelse til naturformål, jf. § 10, stk. 4. På den bygningsløse landbrugsejendom skal der tinglyses deklaration om, at der ikke uden særlig tilladelse må opføres nye bygninger på ejendommen.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele tilladelse til, at en fond, forening eller juridisk person, der opfylder betingelserne i stk. 1, kan få tilladelse til at erhverve en landbrugsejendom, der ligger uden for de områder, der er fastsat efter reglerne i stk. 7. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling, kan tilladelse til erhvervelsen kun meddeles, når særlige forhold taler for det.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan ministeren meddele tilladelse til, at en fond, forening eller anden juridisk person, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom i landzone eller en del af en landbrugsejendom i landzone til naturformål.

Stk. 5. En tilladelse efter stk. 3 og 4 skal normalt betinges af, at der på ejendommen tinglyses deklaration, der tager sigte på opfyldelse af formålet med erhvervelsen og indeholder vilkår om afhændelse i overensstemmelse med lovens regler, hvis betingelserne for erhvervelsen ikke overholdes. Der kan også stilles krav, der tager sigte på bevarelse af landskabelige værdier og naturværdier samt almene samfundsmæssige hensyn og lignende, og krav om, at der sikres offentligheden adgang til arealerne.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte

- 1) regler, hvorefter en fond, forening eller anden juridisk person, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, kan opnå en forhåndsgodkendelse til at erhverve adkomst på en landbrugsejendom eller en del af en landbrugsejendom,
- 2) regler om, at en forhåndsgodkendelse kan

oplysningspligt m.v.

Stk. 4. Ministeren kan desuden fastsætte regler om, inden for hvilke områder fonde kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom eller en del af en landbrugsejendom, samt generelle retningslinjer for anvendelsen af de pågældende jorder.

§ 27. En person kan forpagte en landbrugsejendom i dens helhed for et tidsrum af højst 30 år, hvis

- 1) forpagteren er fyldt 18 år,
- 2) forpagteren i hele forpagtningsperioden opfylder kravet om fast bopæl, jf. § 8 a,
- 3) forpagteren opfylder uddannelseskravet i § 12, stk. 2, nr. 1, hvis ejendommens areal er på 70 ha eller derover, eller hvis der er tale om samdrift af arealer på 70 ha eller derover, og
- 4) forpagteren ikke driver mere end et samlet areal på 500 ha, idet arealgrænsen dog ikke gælder, hvis forpagteren højst driver arealer fra 5 landbrugsejendomme. Forpagteren kan dog altid forpagte 2 landbrugsejendomme, herunder dele af landbrugsejendomme, ud over, hvad denne lovligt ejer.

Stk. 2. Er forpagteren i forvejen ejer, medejer eller forpagter af anden landbrugsejendom eller en del af en sådan, tæller denne ejendom med i begrænsningen i stk. 1, nr. 4, uanset om der finder samdrift sted.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 gælder også et fællesskab af personer, der opfylder bestemmelserne i § 16, stk. 2 eller 3, eller et selskab, der opfylder bestemmelserne i § 20, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, eller et selskab, som har lovlig adkomst på en eller flere landbrugsejendomme med tilladelse efter § 21, nr. 3.

Stk. 4. Ved opgørelse af arealet efter stk. 1, nr. 3 og 4, medregnes ikke de i § 12, stk. 5, anførte fradragarealer.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og

tilbagekaldes, samt

3) regler om oplysningspligt m.v.

Stk. 7. Ministeren kan desuden fastsætte regler om, at fonde, foreninger eller andre juridiske personer kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom eller en del af en landbrugsejendom uden tilladelse, hvis der er tale om arealer, der ligger i særlige naturområder, samt generelle retningslinjer for anvendelsen af de pågældende jorder.«

24. § 27 affattes således:

»§ 27. En person eller et selskab, der opfylder betingelserne i § 20, stk. 1 og 2, kan forpagte en landbrugsejendom i dens helhed for et tidsrum af højst 30 år.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og

fiskeri kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1-3, når forholdene taler for det. Tilladelse for et længere tidsrum end 30 år kan dog ikke meddeles.

- 1) forpagtningsforholdet vedrører jorder, eventuelt med bygninger, der indgår i samdrift med en anden landbrugsejendom, og betingelserne i § 27 er opfyldt,
- 2) forpagtningsforholdet alene omfatter vedvarende græsarealer og naturarealer, som benyttes til græsning, forudsat at det forpagtede areal ikke tages i brug til anden anvendelse og forpagteren har fast bopæl inden for en luftlinjeafstand på 15 km fra arealet,

§ 29. En landbrugsejendom eller et areal, der fraskilles en landbrugsejendom, kan sammenlægges med en anden landbrugsejendom ved erklæring fra en praktiserende landinspektør, jf. dog stk. 2, hvis

- 1) ejendommens areal efter sammenlægningen ikke overstiger 200 ha,
- 2) suppleringsjorden ligger inden for en luftlinjeafstand på 2 km for dyrkningsjorder, 5 km for vedvarende græsarealer og 10 km for fradragsarealer, jf. § 12, stk. 5, regnet fra ejendommens beboelsesbygning og ved bygningsløse ejendomme fra ejendommens hovedlod, og
- 3) erhververen ved køb af suppleringsjord opfylder betingelserne for erhvervelse af den supplerede ejendom, jf. §§ 12, 16 og 20, idet der dog ses bort fra afstandsgrænsen på 10 km.

Stk. 2. Når erhververen ved køb af suppleringsjord vil være ejer eller medejer af et areal på mere end 100 ha, gælder reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord, jf. §§ 31-33.

fiskeri kan dispensere fra stk. 1, når særlige forhold taler for det. Tilladelse til forpagtning for et længere tidsrum end 30 år kan dog ikke meddeles.«

25. § 28, stk. 1, nr. 1 og 2, affattes således:

- »1) forpagtningsforholdet vedrører jorder, eventuelt med bygninger, der indgår i samdrift med en anden landbrugsejendom,
- 2) forpagtningsforholdet alene omfatter vedvarende græsarealer og naturarealer, som benyttes til græsning,«

26. § 29 affattes således:

»**§ 29.** En landbrugsejendom eller et areal, der fraskilles en landbrugsejendom, kan sammenlægges med en anden landbrugsejendom ved erklæring fra en praktiserende landinspektør, hvis

- 1) ejendommens areal efter sammenlægningen ikke overstiger 200 ha, og
- 2) suppleringsjorden ligger inden for en luftlinjeafstand på 2 km for dyrkningsjorder, 5 km for vedvarende græsarealer og 10 km for fradragsarealer, jf. stk. 2, regnet fra ejendommens beboelsesbygning og ved bygningsløse ejendomme fra ejendommens hovedlod.

Stk. 2. Når en erhverver ved køb af suppleringsjord efter sammenlægningen vil være ejer eller medejer af mere end 100 ha, kan suppleringen kun ske med tilladelse, jf. dog § 33. Hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling, kan tilladelse til suppleringen kun meddeles, når særlige forhold taler for det.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 5, anførte fradragssarealer.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1, når særlige forhold taler for det.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om, at sammenlægning kan ske uden tilladelse i videre omfang end efter stk. 1.

§ 31. Når en erhverver af en landbrugsejendom i landzone i forvejen er ejer eller medejer af en eller flere landbrugsejendomme og det samlede areal af ejendommen og de i forvejen ejede og medejede ejendomme overstiger 100 ha, kan tilladelse til erhvervelsen normalt ikke meddeles, hvis ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i § 32, har ønske om fortrinsstilling til suppleringsjord.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder også anvendelse ved erhvervelse af jord til sammenlægning med en landbrugsejendom, når erhververen efter sammenlægningen vil være ejer eller medejer af et samlet areal på mere end 100 ha.

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 5, anførte fradragssarealer.

Stk. 2. Ejeren af en landbrugsejendom, der ønsker fortrinsstilling til suppleringsjord, skal på det tidspunkt, hvor erhververen i § 31, stk. 1 eller 2, har indgået købsaftale,

- 1) have fast bopæl på den ejendom, der ønskes suppleret, eller på en anden landbrugsejendom, den pågældende er ejer eller medejer af, og selv drive sin eller sine landbrugsejendomme,
- 2) opfylde uddannelseskravet, jf. § 12, stk. 2, nr. 1,
- 3) være villig til at betale sædvanlig handels-

Stk. 3. Ved opgørelse af arealet efter stk. 1 og 2 medregnes ikke de i § 12, stk. 3, anførte fradragssarealer.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1, når særlige forhold taler for det.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om, at sammenlægning kan ske uden tilladelse i videre omfang end efter stk. 1.«

27. § 31 ophæves.

28. I § 32, *stk. 2*, ændres »hvor erhververen i § 31, stk. 1 eller 2, har indgået købsaftale« til: »hvor den primære erhverver har indgået købsaftale«.

29. § 32, *stk. 2, nr. 2*, affattes således:

- »2) opfylde de krav til en jordbrugsuddannelse, der fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri,«

pris for arealet, hvilket normalt vil svare til den pris, som erhververen eller ansøgeren har givet eller skal give, og

- 4) være ejer af en eller flere landbrugsejendomme, hvis areal tilsammen er på mindst 30 ha, eller som har et arbejdsbehov på mindst 900 timer årligt vurderet på grundlag af produktionens sammensætning, jf. dog stk. 3.

§ 33. Bestemmelserne om fortrinsstilling til suppleringsjord i §§ 31 og 32 finder ikke anvendelse ved køb af jord til supplerings af en hovedejendom, jf. stk. 5, der ved supplerings ikke overstiger 125 ha, bortset fra fradragsarealer, jf. § 12, stk. 5. Hvis en ejer af en landbrugsejendom efter den 1. november 2006 har suppleret ejendommen efter reglerne om supplerings af hovedejendom i 1. pkt., skal der ved arealgrænsen på 125 ha tillige medregnes landbrugspligtige arealer, som den pågældende efterfølgende har fraskilt ejendommen, men som den pågældende fortsat er ejer eller medejer af.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om begrebet en hovedejendom, jf. stk. 1, og om administration af bestemmelserne om fortrinsstilling til suppleringsjord i §§ 31-33.

Stk. 2. Formanden skal have bestået juridisk embedseksamen. 2 medlemmer udpeges efter indstilling fra de stedlige landboforeninger og familiebrugsforeninger under Dansk Landbrug, 1 medlem udpeges efter indstilling fra Friluftsrådet, og 1 medlem udpeges efter indstilling fra Danmarks Naturfredningsforening.

§ 44. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fritage de regionale jordkøbsnævne m.v., der udøver beføjelser efter § 21 i lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven), for at opfylde reglerne i lov om landbrugsejendomme i forbindelse med erhvervelse af fast ejendom efter reglerne i § 18 i jordkøbsloven.

30. I § 33, *stk. 1*, ændres »§§ 31 og 32« til: »§ 32« og »§ 12, stk. 5,« til: » § 12, stk. 3,«.

31. I § 33, *stk. 5*, ændres »§§ 31-33« til: »§§ 32 og 33«.

32. I § 34, *stk. 2*, ændres »Dansk Landbrug« til: »Landbrug & Fødevarer«.

33. § 44 ophæves.

34. § 50, *stk. 1, nr. 1 og 2*, affattes således:

§ 50. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1 og stk. 2, 2. pkt., § 8 a, stk. 1 og 2, § 9, stk. 1 og 3, § 10, stk. 1-4, § 11, § 12, stk. 1-3, §§ 13-16, § 20, stk. 1-6, § 23, stk. 1-3, § 24, stk. 1 og 2, § 26, stk. 1, § 27, stk. 1-3, § 28, stk. 1, § 29, stk. 1, § 40, stk. 1 og 2, eller § 42,
  - 2) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse eller dispensation efter § 7, stk. 2-5, § 8, stk. 4, § 9, stk. 5, § 10, stk. 5, § 17, § 20, stk. 10, § 21, § 23, stk. 4, § 24, stk. 5 og 6, § 27, stk. 5, § 28, stk. 2, § 29, stk. 4, eller § 30, stk. 2 og 3, eller
  - 3) ...
- »1) overtræder § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1 og 3, § 10, stk. 1-4, § 11, § 12, stk. 1, §§ 13-16, § 20, stk. 1-4, § 23, stk. 1-3, § 24, stk. 1 og 2, § 26, stk. 1, § 27, § 28, stk. 1, § 29, stk. 1, § 40, stk. 1 og 2, eller § 42,
  - 2) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse eller dispensation efter § 7, stk. 2-5, § 8, stk. 4, § 9, stk. 5, § 10, stk. 5, § 11, stk. 3, § 17, § 20, stk. 9, § 21, § 23, stk. 4, § 24, stk. 3, 6 og 7, § 27, stk. 2, § 28, stk. 2, § 29, stk. 4, eller § 30, stk. 2 og 3, eller«